

vencións, seralles de aplicación o previsto na Orde TAS/816/2005, do 21 de marzo, pola que se adecuan ao réxime xurídico establecido na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións as normas reguladoras de subvencións que conceda o Servizo Público de Emprego Estatal nos ámbitos de emprego e de formación profesional ocupacional.

2. Os procedementos de concesión de subvencións xa iniciados no momento de entrada en vigor da Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións ou durante o prazo de adecuación antes sinalado, rexeranse pola normativa anterior que lles sexa de aplicación, segundo o disposto nos puntos 1 e 2 da disposición transitoria segunda da Lei xeral de subvencións citada.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao establecido neste real decreto e, en particular, as letras d), e) i) e j) do artigo 5 da Orde TAS/816/2005, do 21 de marzo, pola que se adecuan ao réxime xurídico establecido na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións, as normas reguladoras de subvencións que conceda o Servizo Público de Emprego Estatal nos ámbitos de emprego e de formación profesional ocupacional, sen prexuízo do establecido na disposición transitoria única.

Disposición derradeira primeira. *Habilitación competencial.*

Este real decreto dítase ao abeiro do disposto no artigo 149.1.7.^a da Constitución.

Disposición derradeira segunda. *Facultades de desenvolvemento.*

Facúltase o ministro de Traballo e Asuntos Sociais para adoptar as disposicións necesarias para o desenvolvemento e execución deste real decreto.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 24 de marzo de 2006.

JUAN CARLOS R.

O ministro de Traballo e Asuntos Sociais,
JESÚS CALDERA SÁNCHEZ-CAPITÁN

XEFATURA DO ESTADO

6472 LEI ORGÁNICA 1/2006, do 10 de abril, de reforma da Lei orgánica 5/1982, do 1 de xullo, de Estatuto de autonomía da Comunidade Valenciana («BOE» 86, do 11-4-2006).

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei orgánica.

PREÁMBULO

A Comunitat Valenciana xurdiu como consecuencia da manifestación da vontade autonómica do pobo das provincias valencianas, despois da etapa preautonómica, á cal accedeu en virtude do Real decreto lei 10/1978, de creación do Consell do País Valenciano.

Aprobada a Constitución española, foi no seu marco onde a tradición valenciana proveniente do histórico Reino de Valencia se encontrou coa concepción moderna do País Valenciano e deu orixe á autonomía valenciana, como integradora das dúas correntes de opinión que enmarcan todo aquilo que é valenciano nun concepto cultural propio no estrito marco xeográfico que alcanza.

O Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana, promulgado pola Lei orgánica 5/1982, do primeiro de xullo, foi froito do consenso das principais forzas políticas valencianas que quixeron recuperar o autogoberno do noso pobo, facendo uso do dereito á autonomía que a Constitución española recoñece a toda nacionalidade. A pesar de que a vía pola cal o pobo valenciano accedeu á autonomía foi unha vía intermedia entre as dos artigos 143 e 151 da Constitución, o noso Estatuto garantiu, como norma institucional básica da Comunitat Valenciana, a recuperación do autogoberno do pobo valenciano e as súas institucións, exercendo as competencias asumidas dentro do marco constitucional, como corresponde á súa condición de nacionalidade histórica.

É asumido por todas as valencianas e todos os valencianos que, desde que o noso Estatuto se aprobou, o desenvolvemento político, económico, cultural e social da Comunitat Valenciana xerou un innegable progreso a todas as persoas que nela residen. Gozar dun ordenamento xurídico propio, froito da importante actividade lexislativa de Les Corts e do exercicio da potestade regulamentaria do Consell, xerou un desenvolvemento institucional que permitiu o autogoberno e a afirmación da súa identidade.

Pasaron máis de vinte e dous anos desde a aprobación do noso Estatuto e é o momento de facer unha reforma necesaria. É necesaria porque adaptar o noso Estatuto á realidade actual da Comunitat Valenciana é mellorar a calidade de vida das valencianas e dos valencianos aos novos tempos, e así o demandan.

Nestes vinte e dous anos o Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana demostrou de sobra a súa validez e efectividade. Ata este momento, Les Corts levaron a cabo dúas reformas do Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana. A primeira delas mediante a Lei orgánica 4/1991, do 13 de marzo, que modificaba o artigo 12.4, determinaba que a data para celebrar as eleccións autonómicas sería o cuarto domingo de maio. A segunda e última reforma, mediante a Lei orgánica 5/1994, do 24 de marzo, supuxo a inclusión dunha nova disposición adicional terceira que expresaba que «todas as competencias atribuídas por este estatuto quedan incorporadas plenamente e son asumidas con carácter estatutario pola Generalitat Valenciana». Ao mesmo tempo derrogábanse as disposicións transitorias primeira e segunda que facían referencia á validación competencial. Tamén, ao mesmo tempo, se derogaba, mediante a Lei orgánica 12/1994, do 24 de marzo, aprobada en Les Corts, e posteriormente nas Cortes Xerais, a Lei orgánica 12/1982, do 10 de agosto, de transferencias á Comunitat Valenciana de competencias en materia de titularidade estatal, LOTRAVA.

Agora o que se pretende, mediante esta proposición de lei de Les Corts, é facer unha reforma de moito máis calado, unha reforma substancial que permita dispoñer dun Estatuto que, dentro do marco constitucional, estea equiparado ao máis alto nivel. A realidade vixente é moi distinta á do ano 1982, cando se aprobou o Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana. Por iso é necesario que se incorporen aquelas competencias, acompañadas

do financiamento adecuado, que lle permitan ao noso autogoberno gozar dun teito competencial o máis alto posible, tanto engadindo no Estatuto todas aquelas competencias asumidas desde 1982 e que agora non figuran como aquelas emerxentes. De forma exhaustiva incorpóranse os dereitos das cidadás e dos cidadáns valencianos, a promoción e defensa destes polos poderes públicos e a mención expresa dunha serie de valores e dereitos universais das persoas entre os cales destacan os dereitos sociais, dereitos dos cidadáns ante a administración de xustiza e aqueles outros dereitos emerxentes aos cales a sociedade valenciana nin renuncia nin quere renunciar. Son os referidos ás novas tecnoloxías, defensa dos consumidores e usuarios entre outros, incluso o dereito ao asociacionismo.

Así mesmo, o dereito á auga de calidade e ao aproveitamento dos excedentes doutras bacías de acordo coa Constitución e a lexislación estatal, dereitos do sector agrario valenciano, da protección do ambiente e ao desenvolvemento de políticas activas de infraestruturas.

Os dereitos das valencianas e valencianos quedan recollidos no título II. Son titulares dos dereitos, deberes e liberdades recoñecidos na Constitución española e nos instrumentos internacionais de dereitos humanos, pactos internacionais de dereitos civís e políticos e de dereitos económicos, sociais e culturais, Convención Europea de Dereitos do Home e Liberdades Fundamentais e na Carta Social Europea, polos cales velarán os poderes públicos valencianos. Os dereitos a unha boa administración e o acceso aos documentos da administración quedarán regulados por lei de Les Corts; tamén por lei se elaborará a Carta de Dereitos Sociais da Comunitat Valenciana en que se incluírán os dereitos á defensa integral da familia; a protección específica e tutela social do menor; a non-discriminación e os dereitos das persoas con discapacidade e das súas familias; o dereito á participación da mocidade; a participación e a protección das persoas maiores e dos dependentes; a atención integral ás persoas que sufran marxinación, pobreza ou exclusión e discriminación social, a igualdade entre homes e mulleres en todos os ámbitos; a protección social contra a violencia de xénero e actos terroristas; os dereitos e a atención social de inmigrantes. Así mesmo, a Generalitat velará pola defensa da identidade e os valores do pobo valenciano e o seu patrimonio histórico e polos dereitos e necesidades das persoas que sufrisen danos por catástrofes naturais. O dereito a gozar duns servizos públicos de calidade, o dereito a dispoñer dunha vivenda digna e ao desenvolvemento sustentable son outros dos dereitos que figuran no novo Estatuto.

Tamén se define a lingua valenciana como propia da Comunitat Valenciana e o idioma valenciano, xunto ao castelán, os dous idiomas oficiais. Incorpóranse ao Estatuto as institucións creadas despois da promulgación da Lei orgánica 5/1982 e ao mesmo tempo cítase no idioma valenciano o nome de todas as institucións valencianas para que sexan utilizadas así, tanto cando se escriba ou se fale en valenciano como en castelán.

Igualmente, é motivo desta reforma o recoñecemento da Comunitat Valenciana, como nacionalidade histórica polas súas raíces históricas, pola súa personalidade diferenciada, pola súa lingua e cultura e polo seu dereito civil foral.

Tamén é obxecto desta proposición de lei de Les Corts que se lle recoñeza de forma clara a capacidade de disolución plena da Cámara e a convocatoria de novas eleccións ao molt honorable president da Generalitat.

Pretende tamén esta reforma o impulso e o desenvolvemento do dereito civil foral valenciano aplicable, do coñecemento e uso da lingua valenciana, da cultura propia e singular do noso pobo, dos seus costumes e tradicións. Por iso o desenvolvemento lexislativo das competencias da Generalitat, en plena harmonía coa Constitución

española, procurará a recuperación dos contidos de «Os Foros do Reino de Valencia», abolidos pola promulgación do Decreto do 29 de xuño de 1707.

A integración en Europa e a asunción dos valores da Unión Europea e o velar polo cumprimento dos seus obxectivos exige a defensa dos dereitos de todos os cidadáns europeos residentes na Comunitat Valenciana. Tamén polos dereitos das comunidades de valencianos asentadas fóra da Comunitat Valenciana e en especial o seu dereito a participar, colaborar e compartir a vida social e cultural do pobo valenciano.

A competencia da Comunitat Valenciana para asinar convenios coas distintas comunidades españolas e coas rexións europeas, para participar na acción exterior do Estado no ámbito das súas competencias, e a participación no proceso de subscripción de tratados internacionais son outras das novidades desta reforma.

Tamén foi obxecto de reforma o sistema de relacións entre o Consell e Les Corts. Modifícase o procedemento para a presentación de candidatos e o debate e votación de investidura, así como no referido á moción de censura e de confianza. Tamén queda regulada a delegación de Les Corts a favor do Consell para poder ditar decretos lexislativos, así como a potestade do Consell para ditar decretos lei.

Suprímese o número máximo de consellers e modifícase a regulación da exixencia de responsabilidade penal dos deputados e as deputadas e do Consell, ampliándose á responsabilidade civil o aforamento que, de ser o caso, será exixible ante o Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana.

Tamén se modifican aspectos da Administración de Xustiza, da Facenda da Generalitat e da Policía Autonómica, así como a execución da lexislación laboral.

Incorpóranse ao Estatuto todas aquelas institucións da Generalitat que se crearon despois da súa aprobación. Denomínanse en valenciano todas elas e elimínase o xentilicio valenciana despois de Generalitat. Ao mesmo tempo mellóranse algunhas redaccións e elimínanse os erros existentes que en ningún caso significan reforma do contido do Estatuto.

Incorpóranse tamén ao Estatuto os principios de lealdade institucional e solidariedade que deben presidir as relacións co Estado e demais comunidades autónomas, así como aqueles que eviten os desequilibrios territoriais que prexudiquen a Comunitat Valenciana, especialmente no referido aos recursos hídricos.

Para lograr estes obxectivos, mantense o preámbulo da Lei orgánica 5/1982, do primeiro de xullo, de Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana, e realízase unha nova estrutura do texto.

No título I incorpórase no artigo primeiro que a Comunitat Valenciana é unha comunidade diferenciada como nacionalidade histórica, así como a asunción dos valores da Unión Europea; no novo artigo 7 incorpórase un punto referido á recuperación dos Foros do Reino de Valencia que sexan aplicables en plena harmonía coa Constitución.

O título II está referido aos dereitos dos valencianos e valencianas e nos seus artigos determina que as valencianas e valencianos, na súa condición de cidadáns españois e europeos, son titulares dos dereitos, deberes e liberdades recoñecidos na Constitución española e no ordenamento da Unión Europea, e que mediante unha lei de Les Corts regulará o dereito á boa administración, así como os dereitos a que as administracións públicas operantes na Comunitat Valenciana traten os seus asuntos de maneira equitativa e imparcial, garantindo o dereito á participación dos axentes da sociedade civil e dos cidadáns na vida política, económica, cultural e social, así como a defensa dos dereitos sociais dos valencianos.

O título III está dedicado á Generalitat e, nel, o capítulo I ás súas institucións o capítulo II a Les Corts; o capítulo III

ao president da Generalitat; o capítulo IV ao Consell; á Administración de Xustiza o capítulo V, e o VI a outras institucións da Generalitat, e nel, dúas seccións referidas ás institucións comisionadas por Les Corts e ás de carácter consultivo da Generalitat, respectivamente, e o capítulo VII referido ao réxime xurídico.

O título IV dedícase ás competencias, entre as cales se recollen aquelas que a Generalitat ten asumidas, pero que non están incorporadas ao Estatuto, e aquelas que son susceptibles de se incorporar na promulgación da lei orgánica pola cal se aproba o Estatuto.

O título V está dedicado ás relacións co Estado e outras comunidades autónomas; o título VI dedícase ás relacións coa Unión Europea; o título VII á acción exterior; o título VIII a Administración local; o título IX está dedicado a economía e facenda e por último, o título X á reforma do Estatuto.

Contén catro disposicións adicionais referidas ás competencias financeiras, á ampliación de competencias en caso de ampliación de competencias polo Estado a outras comunidades autónomas, ao Padroado do Arquivo da Coroa de Aragón e a que as institucións e Administración da Generalitat non utilicen nas súas expresións públicas linguaxe que supoña menoscabo ou minusvaloración de ningún grupo ou persoa.

A reforma do Estatuto modifica os 61 artigos que configuran a Lei orgánica 5/1982, do primeiro de xullo, de Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana e, ademais, incorpora 20 novos artigos.

Por último, a proposición de lei de Les Corts suprime a disposición transitoria terceira, o segundo parágrafo do punto 5 e o punto 6 completo da cuarta; tamén suprime as disposicións transitorias sexta, sétima, oitava e novena.

Incorpóranse tres novas transitorias referidas ao dereito foral, a terceira, á posible aplicación da potestade de disolución da Cámara, a cuarta; e á convocatoria de referendo de ratificación do Estatuto, a quinta.

Por último, introdúcese unha disposición derogatoria e unha disposición derradeira mediante a cal o Estatuto entrará en vigor o día da súa publicación no Boletín Oficial del Estado.

Artigo primeiro.

Modifícase o título primeiro, que queda redactado como segue:

**«TÍTULO PRIMEIRO
A Comunitat Valenciana»**

Artigo segundo.

Modifícase o artigo primeiro, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo primeiro.

1. O pobo valenciano, historicamente organizado como Reino de Valencia, constitúese en comunidade autónoma, dentro da unidade da Nación española, como expresión da súa identidade diferenciada como nacionalidade histórica e no exercicio do dereito de autogoberno que a Constitución española reconece a toda nacionalidade, coa denominación de Comunitat Valenciana.

2. A Comunitat Valenciana é a expresión da vontade democrática e do dereito de autogoberno do pobo valenciano e réxese por este estatuto, que é a súa norma institucional básica.

3. A Comunitat Valenciana ten como obxectivo a consecución do autogoberno nos termos deste estatuto, reforzar a democracia e garantir a partici-

pación de todos os cidadáns na realización dos seus fins.

4. A Comunitat Valenciana, como rexión de Europa, asume os valores da Unión Europea e velará polo cumprimento dos seus obxectivos e pola defensa dos dereitos de todos os cidadáns europeos.»

Artigo terceiro.

Modifícase o artigo segundo, que quedará redactado como segue:

«Artigo segundo.

O territorio da Comunitat Valenciana comprende o dos municipios integrados nas provincias de Alicante, Castellón e Valencia.»

Artigo cuarto.

Queda modificado o artigo terceiro, coa seguinte redacción:

«Artigo terceiro.

1. Para os efectos deste estatuto, gozan da condición política de valencianos todos os cidadáns españois que teñan ou adquiran veciñanza administrativa en calquera dos municipios da Comunitat Valenciana.

2. Os cidadáns españois residentes no estranxeiro que tivesen a súa última veciñanza administrativa na Comunitat Valenciana e acrediten esta condición no correspondente Consulado de España gozarán dos dereitos políticos definidos neste estatuto. Este mesmo réxime aplicaráselles aos seus descendentes, inscritos como españois, se así o solicitan nos termos en que o determine a lei do Estado.

3. As comunidades de valencianos asentadas fóra da Comunitat Valenciana terán dereito a solicitar, como tales, o recoñecemento da súa valencianidade entendida como o dereito a participar, colaborar e compartir a vida social e cultural do pobo valenciano. Sen prexuízo das competencias do Estado, unha lei de Les Corts regulará o alcance e contido deste recoñecemento a estas comunidades.

A Generalitat poderá solicitar do Estado a subscripción dos correspondentes tratados ou convenios nos Estados onde existan estas comunidades, coa finalidade de que se poida cumprir o establecido neste artigo.

4. O dereito civil foral valenciano aplicarase, con independencia de onde se resida, a quen posúa a veciñanza civil valenciana conforme as normas do título preliminar do Código civil, que será igualmente aplicable para resolver os conflitos de leis.

5. Os cidadáns da Unión Europea residentes na Comunitat Valenciana que non teñan a nacionalidade española gozarán nesta dos dereitos e estarán suxeitos ás obrigas propias dos valencianos, coas excepcións que establezan, de ser o caso, a Constitución ou as leis do Estado.»

Artigo quinto.

Modifícase o artigo cuarto, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo cuarto.

1. A bandeira da Comunitat Valenciana é a tradicional Senyera composta por catro barras verme-

llas sobre fondo amarelo, coroadas sobre franxa azul xunto a hasta.

2. Unha lei de Les Corts determinará a simboloxía heráldica propia da Comunitat Valenciana que integra as tres provincias de Castellón, Valencia e Alacante.»

Artigo sexto.

Modifícase o artigo quinto, que quedará coa seguinte redacción:

«Artigo quinto.

1. A sede da Generalitat será o palacio deste nome, na cidade de Valencia.

2. As institucións da Generalitat poderanse establecer e celebrar reunións en calquera dos municipios da Comunitat Valenciana, de acordo co que a Lei dispoña.»

Artigo sétimo.

Queda modificado o artigo sexto coa seguinte redacción:

«Artigo sexto.

1. A lingua propia da Comunitat Valenciana é o valenciano.

2. O idioma valenciano é o oficial na Comunitat Valenciana, igual que o é o castelán, que é o idioma oficial do Estado. Todos teñen dereito a coñecelos e a usalos e a recibir o ensino do, e en, idioma valenciano.

3. A Generalitat garantirá o uso normal e oficial das dúas linguas, e adoptará as medidas necesarias para asegurar o seu coñecemento.

4. Ninguén poderá ser discriminado por razón da súa lingua.

5. Outorgaráselle especial protección e respecto á recuperación do valenciano.

6. A lei establecerá os criterios de aplicación da lingua propia na Administración e no ensino.

7. Delimitaranse por lei os territorios en que predomine o uso dunha e outra lingua, así como os que poidan ser exceptuados do ensino e do uso da lingua propia da Comunitat Valenciana.

8. L' Acadèmia Valenciana de la Llengua é a institución normativa do idioma valenciano.»

Artigo oitavo.

Modifícase o artigo sétimo, que quedará redactado como segue:

«Artigo sétimo.

1. O desenvolvemento lexislativo das competencias da Generalitat procurará a recuperación dos contidos correspondentes dos Foros do histórico Reino de Valencia en plena harmonía coa Constitución e coas exixencias da realidade social e económica valenciana. Esta reintegración aplicarase, en especial, ao tecido institucional do histórico Reino de Valencia e á súa propia onomástica no marco da Constitución española e deste estatuto de autonomía.

2. As normas e disposicións da Generalitat e as que integran o dereito foral valenciano terán eficacia territorial excepto nos casos en que legalmente sexa aplicable o estatuto persoal e outras normas de extraterritorialidade.»

Artigo noveno.

Modifícase o título II, que queda redactado así:

«TÍTULO II Dos dereitos dos valencianos e valencianas»

Artigo 10.

Suprímese no título II a referencia a «Capítulo primeiro».

Artigo 11.

Modifícase o artigo oitavo, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo oitavo.

1. Os valencianos e valencianas, na súa condición de cidadáns españois e europeos, son titulares dos dereitos, deberes e liberdades recoñecidos na Constitución española e no ordenamento da Unión Europea e nos instrumentos internacionais de protección dos dereitos humanos, individuais e colectivos, en particular, na Declaración Universal de Dereitos Humanos; nos pactos internacionais de dereitos civís e políticos e de dereitos económicos, sociais e culturais; na Convención Europea de Dereitos do Home e Liberdades Fundamentais, e na Carta Social Europea.

2. Os poderes públicos valencianos están vinculados por estes dereitos e liberdades e velarán pola súa protección e respecto, así como polo cumprimento dos deberes.»

Artigo 12.

Modifícase o artigo noveno, que quedará redactado como segue:

«Artigo noveno.

1. Sen prexuízo do que dispón a lexislación básica do Estado, unha lei de Les Corts regulará o dereito a unha boa administración e o acceso aos documentos das institucións e administracións públicas valencianas.

2. Todos os cidadáns teñen dereito a que as administracións públicas da Generalitat traten os seus asuntos de modo equitativo e imparcial e nun prazo razoable e a gozar de servizos públicos de calidade.

Así mesmo, os cidadáns valencianos terán dereito a se dirixir á Administración da Comunitat Valenciana en calquera das súas dúas linguas oficiais e a recibir resposta na mesma lingua utilizada.

3. A Generalitat velará por unha Administración de Xustiza sen demoras indebidas e próxima ao cidadán.

4. Todos os valencianos teñen dereito a participar de forma individual, ou colectiva, na vida política, económica, cultural e social da Comunitat Valenciana.

A Generalitat promoverá a participación dos axentes sociais e do conxunto da sociedade civil nos asuntos públicos.

5. A Generalitat garantirá políticas de protección e defensa de consumidores e usuarios, así

como os seus dereitos ao asociacionismo, de acordo coa lexislación do Estado.»

Artigo 13.

Modifícase o artigo 10, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 10.

1. A Generalitat defenderá e promoverá os dereitos sociais dos valencianos que representan un ámbito inseparable do respecto dos valores e dereitos universais das persoas e que constitúen un dos fundamentos cívicos do progreso económico, cultural e tecnolóxico da Comunitat Valenciana.

2. Mediante unha lei de Les Corts elaborarase a Carta de Dereitos Sociais da Comunitat Valenciana, como expresión do espazo cívico de convivencia social dos valencianos, que conterá o conxunto de principios, dereitos e directrices que informen a actuación pública da Generalitat no ámbito da política social.

3. En todo caso, a actuación da Generalitat centrarase primordialmente nos seguintes ámbitos: defensa integral da familia; os dereitos das situacións de unión legalizadas; protección específica e tutela social do menor; a non discriminación e os dereitos das persoas con discapacidade e as súas familias á igualdade de oportunidades, á integración e á accesibilidade universal en calquera ámbito da vida pública, social, educativa ou económica; a articulación de políticas que garantan a participación da mocidade no desenvolvemento político, social, económico e cultural; participación e protección das persoas maiores e dos dependentes; asistencia social ás persoas que sufran marxinación, pobreza ou exclusión e discriminación social; igualdade de dereitos de homes e mulleres en todos os ámbitos, en particular en materia de emprego e traballo; protección social contra a violencia, especialmente da violencia de xénero e actos terroristas; dereitos e atención social dos inmigrantes con residencia na Comunitat Valenciana.

4. A Generalitat, no marco das súas competencias e mediante a súa organización xurídica, promoverá as condicións necesarias para que os dereitos sociais dos cidadáns valencianos e dos grupos e colectivos en que se integren sexan obxecto dunha aplicación real e efectiva.»

Artigo 14.

Modifícase o artigo 11, que quedará na seguinte redacción:

«Artigo 11.

A Generalitat, conforme a Carta de Dereitos Sociais, velará en todo caso para que as mulleres e os homes poidan participar plenamente na vida laboral, social, familiar e política sen discriminacións de ningún tipo e garantirá que o fagan en igualdade de condicións. Para estes efectos garantirase a compatibilidade da vida familiar e laboral.»

Artigo 15.

Modifícase o artigo 12, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 12.

A Generalitat velará pola protección e defensa da identidade e os valores e intereses do pobo valenciano e o respecto á diversidade cultural da Comunitat Valenciana e o seu patrimonio histórico. A Generalitat procurará así mesmo a protección e defensa da creatividade artística, científica e técnica, na forma que determine a lei competente.»

Artigo 16.

Modifícase o artigo 13, que quedará redactado como segue:

«Artigo 13.

1. A Generalitat, conforme a Carta de Dereitos Sociais, garantiralle en todo caso a toda persoa afectada de discapacidade, o dereito ás prestacións públicas necesarias para asegurar a súa autonomía persoal, a súa integración socioprofesional e a súa participación na vida social da comunidade.

2. A Generalitat procurará para as persoas afectadas de discapacidade a súa integración por medio dunha política de igualdade de oportunidades, mediante medidas de acción positiva, e garantirá a accesibilidade espacial das instalacións, edificios e servizos públicos.

3. As familias que inclúan persoas maiores ou menores dependentes, ou que algún dos seus membros estea afectado por discapacidade que exixa cuidados especiais, teñen dereito a unha axuda da Generalitat, na forma que determine a lei.

4. A Generalitat garantirá o uso da lingua de signos propia dos xordos, que deberá ser obxecto de ensino, protección e respecto.»

Artigo 17.

Modifícase o artigo 14, que quedará coa seguinte redacción:

«Artigo 14.

Os poderes públicos velarán polos dereitos e necesidades das persoas que sufrisen danos causados por catástrofes naturais e sobrevidas.»

Artigo 18.

Queda modificado o artigo 15 e substitúese o seu texto polo seguinte:

«Artigo 15.

Co fin de combater a pobreza e facilitar a inserción social, a Generalitat garante o dereito dos cidadáns valencianos en estado de necesidade á solidariedade e a unha renda de cidadanía nos termos previstos na lei.»

Artigo 19.

Modifícase o artigo 16, que quedará coa seguinte redacción:

«Artigo 16.

A Generalitat garantirá o dereito de acceso a unha vivenda digna dos cidadáns valencianos. Por

lei regularanse as axudas para promover este dereito, especialmente en favor da mocidade, persoas sen medios, mulleres maltratadas, persoas afectadas por discapacidade e aquelas outras en que estean xustificadas as axudas.»

Artigo 20.

Modifícase o artigo 17, que quedará redactado co seguinte texto:

«Artigo 17.

1. Garántese o dereito dos valencianos e valencianas a dispoñer do abastecemento suficiente de auga de calidade. Igualmente, recoñécese o dereito de redistribución dos sobrantes de augas de bacías excedentarias atendendo a criterios de sustentabilidade de acordo coa Constitución e a lexislación estatal.

Os cidadáns e cidadás valencianos teñen dereito a gozar dunha cantidade de auga de calidade, suficiente e segura, para atender as súas necesidades de consumo humano e para poder desenvolver as súas actividades económicas e sociais de acordo coa lei.

2. Toda persoa ten dereito a gozar dunha vida e un ambiente seguro, san e ecolóxicamente equilibrado. A Generalitat protexerá o ambiente, a diversidade biolóxica, os procesos ecolóxicos e outras áreas de especial importancia ecolóxica.»

Artigo 21.

Modifícase o artigo 18, que quedará coa seguinte redacción:

«Artigo 18.

Desde o recoñecemento social e cultural do sector agrario valenciano e do seu importante labor na actividade produtiva, no mantemento da paisaxe, do territorio, do ambiente, da cultura, das tradicións e costumes máis definitorios da identidade valenciana, a Generalitat adoptará as medidas políticas, fiscais, xurídicas e lexislativas que garantan os dereitos deste sector, o seu desenvolvemento e protección, así como dos agricultores e gandeiros.»

Artigo 22.

Modifícase o artigo 19, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 19.

1. No ámbito das súas competencias, a Generalitat impulsará un modelo de desenvolvemento equitativo, territorialmente equilibrado e sustentable, baseado na incorporación de procesos de innovación, a plena integración na sociedade da información, a formación permanente, a produción abertamente sustentable e unha ocupación estable e de calidade en que se garanta a seguridade e a saúde no traballo.

A Generalitat promoverá políticas de equilibrio territorial entre as zonas costeiras e as do interior.

2. Queda garantido o dereito de acceso dos valencianos ás novas tecnoloxías e a que a Generalitat desenvolva políticas activas que impulsen a formación, as infraestruturas e a súa utilización.»

Artigo 23.

Modifícase o título III, que quedará redactado da seguinte forma:

«TÍTULO III A Generalitat»

Artigo 24.

Modifícanse o capítulo primeiro e o artigo 20, que quedarán na seguinte redacción:

«CAPÍTULO PRIMEIRO

Artigo 20.

1. O conxunto das institucións de autogoberno da Comunitat Valenciana constitúe a Generalitat.

2. Forman parte da Generalitat Les Corts Valencianas ou Les Corts, o president e o Consell.

3. Son tamén institucións da Generalitat a Sindicatura de Comptes, o Síndic de Greuges, o Consell Valencià de Cultura, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, o Consell Xurídic Consultiu e o Comité Econòmic i Social.»

Artigo 25.

Modifícanse o capítulo II e o artigo 21, que quedarán redactados como segue:

«CAPÍTULO II

Les Corts Valencianas ou Les Corts

Artigo 21.

1. A potestade lexislativa dentro da Comunitat Valenciana correspóndelle a Les Corts, que representan o pobo. Les Corts son inviolables e gozan de autonomía.

2. Les Corts teñen a súa sede no Palacio dos Borja da cidade de Valencia, e poderán celebrar sesións noutros lugares da Comunitat Valenciana cando os seus órganos de goberno así o acorden.»

Artigo 26.

Modifícase o artigo 22, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 22.

Son funcións de Les Corts:

a) Aprobar os orzamentos da Generalitat e as emisións de débeda pública.

b) Controlar a acción do Consell.

c) Elixir o president da Generalitat.

d) Exixir, de ser o caso, a responsabilidade política do president e do Consell.

e) Exercer o control parlamentario sobre a acción da Administración situada baixo a autoridade da Generalitat. Con esta finalidade poderanse crear, de ser o caso, comisións especiais de investigación, ou atribuír esta facultade ás comisións permanentes.

f) Presentar ante a Mesa do Congreso proposicións de lei e nomear os deputados encargados de defendelas.

g) Solicitarlle ao Goberno do Estado a adopción de proxectos de lei.

h) Interpoñer recursos de inconstitucionalidade, así como comparecer ante o Tribunal Constitucional.

i) Aprobar, por proposta do Consell, os convenios e os acordos de cooperación co Estado e coas demais comunidades autónomas.

j) Designar os senadores e senadoras que deben representar a Comunitat Valenciana, conforme o previsto na Constitución e na forma que determine a Lei de designación de senadores en representación da Comunitat Valenciana.

k) Recibir información, a través do Consell, debater e emitir opinión respecto dos tratados internacionais e lexislación da Unión Europea cando se refiran a materias de particular interese da Comunitat Valenciana, de acordo coa lexislación do Estado.

l) Aqueloutras que lles atribúan as leis e este estatuto.»

Artigo 27.

Modifícase o artigo 23, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 23.

1. Les Corts estarán constituídas por un número de deputados e deputadas non inferior a noventa e nove, elixidos por sufraxio universal, libre, igual, directo e secreto, na forma que determina a Lei electoral valenciana, atendendo a criterios de proporcionalidade e, de ser o caso, de comarcalización.

2. Para poderen ser proclamados electos e obtengan escano, os candidatos de calquera circunscrición terán que gozar da condición política de valencianos e deberán ter sido presentados por partidos, federacións, coalicións ou agrupacións de electores que obteñan o número de votos exixido pola Lei electoral valenciana.

3. Os membros de Les Corts gozarán, aínda despois de ter cesado no seu mandato, de inviolabilidade polas opinións manifestadas e polos votos emitidos no exercicio das súas funcións.

Durante o seu mandato non poderán ser detidos nin retidos por actos delituosos realizados no territorio da Comunitat Valenciana, máis ca en caso de flagrante delito, e corresponderalle decidir en todo caso sobre a súa inculpación, prisión, procesamento, de ser o caso, e xuízo ao Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana. Fóra de tal territorio a responsabilidade penal será exixible, nos mesmos termos, ante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

Igualmente, gozarán de aforamento en materia de responsabilidade civil por actos cometidos e opinións emitidas no exercicio do seu cargo.

4. Les Corts son elixidas por catro anos. O mandato dos seus deputados finaliza catro anos despois das eleccións, ou o día da disolución da Cámara polo presidente da Generalitat na forma que establece a Lei do Consell. Para determinados efectos, o mandato dos deputados finalizará o día antes das eleccións.

A disolución e convocatoria de novas eleccións a Les Corts realizarase por medio de decreto do presidente da Generalitat. En calquera caso, Les Corts electas constituíranse nun prazo máximo de noventa días, a partir da data de finalización do mandato anterior. O decreto, que entrará en vigor o día da súa publicación no Diario Oficial de la Generalitat, especificará o número de deputados que se elixirán en cada circunscrición, a duración da campaña electo-

ral, o día de votación e o día, hora e lugar de constitución de Les Corts de acordo coa Lei electoral valenciana.»

Artigo 28.

Modifícase o artigo 24, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 24.

A Lei electoral valenciana, prevista no punto 1 do artigo anterior, será aprobada en votación de conxunto polas dúas terceiras partes de Les Corts e garantirá un mínimo de 20 deputados por cada circunscrición provincial, distribuindo o resto do número total dos deputados entre estas circunscricións, segundo criterios de proporcionalidade respecto da poboación, de maneira que a desproporción que estableza o sistema resultante sexa inferior á relación de un a tres.»

Artigo 29.

Modifícase o artigo 25, que quedará redactado así:

«Artigo 25.

1. Les Corts nomearán o seu presidente, a Mesa e unha Deputación Permanente.

Tamén aprobarán, por maioría absoluta, o seu regulamento, que terá rango de lei. Igualmente, na forma que determine o regulamento, aprobarán os estatutos de goberno e réxime interno da Cámara.

2. Les Corts funcionarán en Pleno ou en comisións. Poderán delegar nas comisións a elaboración de leis, sen prexuízo de que o Pleno poida solicitar o debate e a votación. Quedan exceptuadas desta delegación as leis de bases e os orzamentos da Comunitat.

3. Les Corts reuniranse en sesións ordinarias e extraordinarias. Os períodos ordinarios serán dous por ano e durarán como mínimo oito meses. O primeiro iniciarase en setembro e en febreiro o segundo.

Terán a consideración de sesións extraordinarias as que, de acordo co Regulamento da Cámara, convoque o presidente por proposta do Consell, da Deputación Permanente ou por petición dunha quinta parte dos deputados e deputadas ou do número de grupos parlamentarios que determine o Regulamento de Les Corts. As sesións extraordinarias acabarán unha vez finalizada a orde do día determinada para a cal foron convocadas. Todas as sesións do Pleno serán públicas, excepto aquelas que determine o Regulamento de Les Corts.

4. Les Corts adoptan os acordos por maioría simple, excepto disposición expresa en sentido contrario. Para adoptar acordos é necesaria a presenza, polo menos, da metade máis un dos deputados e deputadas.

5. As leis da Generalitat serán promulgadas, en nome do Rei, polo seu presidente e publicadas, nas dúas linguas oficiais no Diario Oficial de la Generalitat no prazo de quince días desde a súa aprobación, e no Boletín Oficial del Estado. Para a súa entrada en vigor rexerá a data de publicación no Diario Oficial de la Generalitat.»

Artigo 30.

Modifícase o artigo 26, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 26.

1. A iniciativa lexislativa correspóndelles a Les Corts e ao Consell, na forma que determine este estatuto e o Regulamento de Les Corts.

2. A iniciativa lexislativa de Les Corts exercerana os grupos parlamentarios e os deputados e deputadas na forma que determine o Regulamento de Les Corts. Tamén poderá ser exercida a través da iniciativa popular na forma que se regule por lei e nos termos previstos no Regulamento de Les Corts.»

Artigo 31.

Modifícanse o capítulo III e o artigo 27, que quedarán redactados da seguinte forma:

«CAPÍTULO III

O president da Generalitat

Artigo 27.

1. O president da Generalitat será elixido por Les Corts de entre os seus membros e nomeado polo Rei. A facultade de presentar candidatos correspóndelles aos grupos parlamentarios. En todo momento se atenderá a aquilo que regula este estatuto e o Regulamento de Les Corts.

2. Despois de cada renovación de Les Corts, e nos outros casos en que así proceda, o presidente de Les Corts, logo de consulta cos representantes designados polos grupos políticos con representación parlamentaria, propondrá un candidato á Presidencia da Generalitat, dándolle prioridade a aquel que nas consultas realizadas obtivese maior apoio por parte dos grupos políticos.

3. O candidato proposto, conforme o previsto no punto anterior, exporá ante Les Corts o programa político de goberno do Consell que pretende formar e solicitará a confianza da Cámara. O debate realizárase na forma que determine o Regulamento de Les Corts.

4. Para a elección fai falta a maioría absoluta dos membros de dereito de Les Corts en primeira votación. Se non se logra esta maioría, a votación repetirase corenta e oito horas despois e será suficiente a maioría simple para ser elixido.

5. Se efectuadas as mencionadas votacións non se outorgase a confianza para a investidura, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista nos puntos anteriores, atendendo ao resto dos candidatos presentados e aos criterios establecidos no punto 2. O presidente de Les Corts poderá, de ser o caso, retomar a rolda de consultas.

6. Se, transcorrido o prazo de dous meses a partir da primeira votación de investidura, ningún candidato obtivese a confianza de Les Corts, o presidente de Les Corts, por acordo da Mesa, disolverá a Cámara e o president da Generalitat en funcións convocará novas eleccións.

7. Procederáse novamente á elección do president da Generalitat de acordo co procedemento establecido por este artigo, nos casos de renuncia, dimisión, incapacidade, defunción ou perda da cuestión de confianza.»

Artigo 32.

Modifícase o artigo 28, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 28.

1. O president da Generalitat, que tamén o é do Consell, dirixe a acción do Consell, coordina as funcións deste e desempeña a máis alta representación da Comunitat Valenciana, así como a ordinaria do Estado nesta.

2. O president é responsable politicamente ante Les Corts. Estas poden exixir a responsabilidade do Consell por medio da adopción por maioría absoluta da moción de censura, proposta como mínimo pola quinta parte dos deputados e deputadas e que deberá incluír un candidato á Presidencia.

A moción de censura non poderá ser votada ata cinco días despois da súa presentación. Durante os dous primeiros días deste prazo poderanse presentar propostas alternativas.

3. Se a moción de censura non é aprobada, os signatarios desta non poderán presentar outra durante o mesmo período de sesións. Se é aprobada, o president e o Consell cesarán nas súas funcións, e o candidato incluído naquela será nomeado president da Generalitat polo Rei.

4. O president da Generalitat, co acordo previo do Consell, poderá ordenar mediante Decreto a disolución de Les Corts, excepto cando se encontre en tramitación unha moción de censura que reúna os requisitos exixidos no Regulamento de Les Corts.

5. O president da Generalitat poderá propondor, de acordo co que determine a lexislación do Estado, a celebración de consultas populares no ámbito da Comunitat Valenciana, sobre cuestións de interese xeral en materias autonómicas ou locais.»

Artigo 33.

Modifícanse o capítulo IV e o artigo 29, que quedan redactados na forma seguinte:

«CAPÍTULO IV

O Consell

Artigo 29.

1. O Consell é o órgano colexiado de goberno da Generalitat, que ten a potestade executiva e regulamentaria. En particular, dirixe a Administración, que se encontra baixo a autoridade da Generalitat.

2. Os membros do Consell, que reciben o nome de consellers, son designados polo president da Generalitat. As súas funcións, composición, forma de nomeamento e de cesamento serán reguladas por lei de Les Corts.

3. A sede do Consell será a cidade de Valencia, e os seus organismos, servizos e dependencias poderanse establecer en diferentes lugares do territorio da Comunitat Valenciana, de acordo con criterios de descentralización e coordinación de funcións.

4. Todas as normas, disposicións e actos emanados do Consell, que pola súa natureza o exixan, serán publicados no Diario Oficial de la Generalitat nas dúas linguas oficiais. En relación coa publica-

ción no Boletín Oficial del Estado, observarse o que dispoña a norma estatal correspondente.»

Artigo 34.

Modifícase o artigo 30, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 30.

O Consell responde politicamente de forma solidaria ante Les Corts, sen prexuízo da responsabilidade directa de cada membro pola súa xestión.

O seu president, logo da deliberación do Consell, pode presentar ante Les Corts a cuestión de confianza sobre o seu programa, unha decisión política ou un proxecto de lei. A cuestión considerase aprobada cando obteña a maioría simple. Se tivese por obxecto un proxecto de lei, este considerase aprobado segundo o texto enviado polo Consell, excepto nos casos en que se requira unha maioría cualificada.»

Artigo 35.

Modifícase o artigo 31, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 31.

A responsabilidade penal e civil dos membros do Consell e, de ser o caso, a do president exíxirase nos mesmos termos que este estatuto determina para os deputados.»

Artigo 36.

Modifícase o artigo 32, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 32.

O Consell poderá interpoñer o recurso de inconstitucionalidade. Tamén poderá, por propia iniciativa ou co acordo previo de Les Corts, suscitar os conflitos de competencia a que fai referencia a alínea c) do número 1 do artigo 161 da Constitución española.»

Artigo 37.

Modifícanse o capítulo V e o artigo 33, que quedan redactados da seguinte forma:

«CAPÍTULO V

A Administración de Xustiza

Artigo 33.

1. O Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana é o órgano xurisdiccional en que culmina a organización xudicial no ámbito territorial da Comunitat Valenciana, de acordo co establecido na Constitución.

2. Por medio do pertinente sistema de instancias procesuais e recursos que veñen determinados pola lexislación do Estado, será competencia do Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana o establecemento da doutrina nas ordes xurisdiccionais en que así proceda, estendéndose a todos aqueles cuxo coñecemento lles fose atribuído polo

Estado, no territorio da Comunitat Valenciana, sen prexuízo das competencias do Tribunal Supremo.

3. Créase o Consell de la Justicia de la Comunitat Valenciana. Unha lei de Les Corts determinará a súa estrutura, composición, nomeamentos e funcións dentro do ámbito das competencias da Generalitat en materia de administración de xustiza nos termos que establece este estatuto e de acordo co disposto na Lei orgánica do poder xudicial.

4. A colaboración entre a Sala de Goberno do Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana e a consellaría competente en materia de xustiza será a través da Comisión Mixta.»

Artigo 38.

Modifícase o artigo 34, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 34.

1. O presidente do Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana será nomeado polo Rei por proposta do Consello Xeral do Poder Xudicial.

2. O nomeamento dos maxistrados, xuíces e secretarios do Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana efectuarase na forma prevista na Lei orgánica do poder xudicial.»

Artigo 39.

Modifícase o artigo 35, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 35.

1. Por instancia da Generalitat, o órgano competente convocará os concursos e oposicións para cubrir as prazas vacantes de maxistrados, xuíces, secretarios xudiciais e demais persoal ao servizo da Administración de Xustiza, de acordo co que dispón a Lei orgánica do poder xudicial. Nesta resolución terase en conta a súa especialización no dereito civil foral valenciano e o coñecemento do idioma valenciano.

2. Correspóndelle integramente ao Estado, de conformidade coas leis xerais, o dereito de graza e a organización e o funcionamento do Ministerio Fiscal.»

Artigo 40.

Modifícase o artigo 36, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 36.

1. En relación á Administración de Xustiza, exceptuada a militar, correspóndelle á Generalitat:

1.ª Exercer, na Comunitat Valenciana, todas as facultades que a Lei orgánica do poder xudicial lle recoñeza ou atribúa ao Goberno do Estado.

2.ª Fixar a delimitación das demarcacións territoriais dos órganos xurisdiccionais no seu territorio e a localización da súa capitalidade. A Generalitat participará tamén, de acordo coa Lei orgánica do poder xudicial, na creación ou transformación do número de seccións ou xulgados no ámbito do seu territorio.

3.ª Coadxuar na organización dos tribunais consuetudinarios e tradicionais, en especial na do Tribunal das Augas da Veiga de Valencia.

4.ª Prover de medios persoais, materiais e económicos á Administración de Xustiza.

5.ª A competencia para ordenar os servizos de xustiza gratuíta que se poderán prestar directamente ou en colaboración cos colexios de avogados e as asociacións profesionais.

2. Os valencianos, nos casos e forma que determine a lei, poderán participar na Administración de Xustiza por medio da institución do xurado, nos procesos penais que se substancien ante os órganos xurisdicionais con sede na Comunitat Valenciana.»

Artigo 41.

Modifícase o artigo 37, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 37.

A competencia dos órganos xurisdicionais na Comunitat Valenciana comprende:

1. O coñecemento e resolución de todos os litixios que se substancien na Comunitat Valenciana, nas ordes xurisdicionais en que así proceda, nas instancias e graos determinados pola lexislación do Estado.

2. En materia de dereito civil foral valenciano, o coñecemento dos recursos de casación e de revisión, como competencia exclusiva do Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana, así como os recursos de casación para a unificación da doutrina e o recurso en interese de lei no ámbito contencioso-administrativo cando afecten exclusivamente normas emanadas da Comunitat Valenciana.

3. En materia de dereito estatal e nas ordes xurisdicionais que a lexislación estatal estableza, correspóndelle ao Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana, pola vía procesual pertinente, a fixación da doutrina, sen prexuízo da competencia do Tribunal Supremo.

4. A resolución das cuestións de competencia entre órganos xurisdicionais na Comunitat Valenciana.»

Artigo 42.

Refórmase o capítulo VI, que queda redactado da seguinte forma:

«CAPÍTULO VI

Das outras institucións da Generalitat

SECCIÓN PRIMEIRA. DAS INSTITUCIÓNS COMISIONADAS POR LES CORTS»

Artigo 43.

Refórmase o artigo 38, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 38. *O Síndic de Greuges.*

O Síndic de Greuges é o Alto Comisionado de Les Corts, designado por estas, que velará pola defensa dos dereitos e liberdades recoñecidos nos títulos I da Constitución española e II deste estatuto,

no ámbito competencial e territorial da Comunitat Valenciana. Anualmente informará Les Corts do resultado do exercicio das súas funcións.

En canto ao procedemento do nomeamento, funcións, facultades, estatuto e duración do mandato, haberase que axustar ao que dispoña a lei de Les Corts que o regule.»

Artigo 44.

Refórmase o artigo 39, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 39. *A Sindicatura de Comptes.*

A Sindicatura de Comptes é o órgano ao cal lle corresponde o control externo económico e orzamentario da actividade financeira da Generalitat, dos entes locais comprendidos no seu territorio e do resto do sector público valenciano, así como das contas que o xustifiquen.

En canto ao procedemento do nomeamento dos seus membros, funcións, facultades, estatuto e duración do mandato, haberase que axustar ao que dispoña a lei de Les Corts que o regule.»

Artigo 45.

Modifícase o artigo 40, que queda redactado da seguinte forma:

«SECCIÓN SEGUNDA. DAS INSTITUCIÓNS CONSULTIVAS E NORMATIVAS DA GENERALITAT

Artigo 40. *O Consell Valenciá de Cultura.*

O Consell Valenciá de Cultura é a institución consultiva e asesora das institucións públicas da Comunitat Valenciana naquelas materias específicas que afecten a cultura valenciana.

En canto ao procedemento do nomeamento dos seus membros, funcións, facultades, estatuto e duración do mandato, haberase que axustar ao que dispoña a Lei de Les Corts que o regule.»

Artigo 46.

Modifícase o artigo 41, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 41. *L' Acadèmia Valenciana de la Llengua.*

L' Acadèmia Valenciana de la Llengua, institución da Generalitat de carácter público, ten por función determinar e elaborar, de ser o caso, a normativa lingüística do idioma valenciano.

A normativa lingüística de L' Acadèmia Valenciana de la Llengua será de aplicación obrigatoria en todas as administracións públicas da Comunitat Valenciana.

En canto ao procedemento do nomeamento dos seus membros, funcións, facultades, estatuto e duración do mandato, haberase que axustar ao que dispoña a lei de Les Corts que o regule.»

Artigo 47.

Modifícase o artigo 42, que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 42. *O Comité Económico i Social.*

O Comité Económico i Social é o órgano consultivo do Consell e, en xeral, das institucións públicas da Comunitat Valenciana, en materias económicas, sociolaborais e de emprego.

En canto ao procedemento do nomeamento dos seus membros, funcións, facultades, estatuto e duración do mandato, haberase que axustar ao que dispoña a lei de Les Corts que o regule.»

Artigo 48.

Modifícase o artigo 43 que queda redactado da seguinte forma:

«Artigo 43. *O Consell Xurídico Consultiu.*

O Consell Xurídico Consultiu da Comunitat Valenciana, institución da Generalitat de carácter público, é o órgano consultivo supremo do Consell, da Administración autonómica e, de ser o caso, das administracións locais da Comunitat Valenciana en materia xurídica.

En canto ao procedemento do nomeamento dos seus membros, funcións, facultades, estatuto e duración do mandato, haberase que axustar ao que dispoña a lei de Les Corts que o regule.»

Artigo 49.

Modifícase o capítulo VII, que queda redactado da seguinte forma:

«CAPÍTULO VII
Réxime xurídico»

Artigo 50.

Modifícase o artigo 44, da seguinte forma:

«Artigo 44.

1. A lexislación de Les Corts prevista neste estatuto revestirá a forma de lei da Generalitat.

2. Nas materias incluídas nos artigos 50 e 51 deste estatuto, e en defecto da lexislación estatal correspondente, a Generalitat poderá ditar normas de validez provisional de acordo con aquilo establecido no punto anterior. Estas normas consideraranse derogadas coa entrada en vigor das estatais correspondentes, se é que non hai unha disposición expresa en sentido contrario. O exercicio desta facultade de ditar lexislación concorrente exixirá a comunicación previa ao delegado do Goberno.

3. Les Corts poderán delegar no Consell a potestade de ditar normas con rango de lei, denominadas decretos lexislativos, nos mesmos termos establecidos nos artigos 82, 83, 84 e 85 da Constitución española para os supostos de delegación do Congreso ao Goberno de España.

4. Igualmente, o Consell, en casos de extraordinaria e urxente necesidade, poderá ditar disposicións lexislativas provisionais por medio de decretos lei sometidos a debate e votación en Les Corts, atendendo ao que preceptúa o artigo 86 da Constitución española para os decretos lei que poida ditar o Goberno de España.

5. O desenvolvemento lexislativo das Institucións da Generalitat previstas no artigo 20.3 deste estatuto requirirá para a súa aprobación unha maioría de tres quintas partes da Cámara.»

Artigo 51.

Modifícase o artigo 45, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 45.

En materia de competencia exclusiva, o dereito valenciano é o aplicable no territorio da Comunitat Valenciana, con preferencia sobre calquera outro. En defecto do dereito propio, será de aplicación supletoria o dereito estatal.»

Artigo 52.

Modifícase o artigo 46, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 46.

A Generalitat asume, ademais das facultades e competencias comprendidas neste estatuto, as que estean implicitamente comprendidas naquelas.»

Artigo 53.

Modifícase o artigo 47, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 47.

As leis da Generalitat quedan excluídas do coñecemento da xurisdición contencioso-administrativa, e están suxeitas só ao control de constitucionalidade, exercido polo Tribunal Constitucional.

As normas regulamentarias, os acordos e outros actos administrativos dos órganos da Generalitat serán recorribles ante a xurisdición contencioso-administrativa.»

Artigo 54.

Modifícase o artigo 48, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 48.

No exercicio das súas competencias, a Generalitat gozará das potestades e os privilexios propios da Administración do Estado.»

Artigo 55.

Modifícase o título IV e o artigo 49, que quedarán redactados da seguinte forma:

«TÍTULO IV
As competencias

Artigo 49.

1. A Generalitat ten competencia exclusiva sobre as seguintes materias:

1.ª Organización das súas institucións de auto-goberno, no marco deste estatuto.

2.ª Conservación, desenvolvemento e modificación do dereito civil foral valenciano.

3.ª Normas procesuais e de procedemento administrativo derivadas das particularidades do

dereito substantivo valenciano ou das especialidades da organización da Generalitat.

4.ª Cultura.

5.ª Patrimonio histórico, artístico, monumental, arquitectónico, arqueolóxico e científico, sen prexuízo do que dispón o número 28 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española.

6.ª Arquivos, bibliotecas, museos, hemerotecas e demais centros de depósito que non sexan de titularidade estatal. Conservatorios de música e danza, centros dramáticos e servizos de belas artes de interese para a Comunitat Valenciana.

7.ª Investigación, academias cuxo ámbito principal de actuación sexa a Comunitat Valenciana. Fomento e desenvolvemento, no marco da súa política científica-tecnolóxica, da I+D+I, todo isto sen prexuízo do que dispón o número 15 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española.

8.ª Réxime local, sen prexuízo do que dispón o número 18 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española. Alteracións dos termos municipais e topónimos.

9.ª Ordenación do territorio e do litoral, urbanismo e vivenda.

10.ª Montes, aproveitamentos e servizos forestais, vías pecuarias e pasteiros, espazos naturais protexidos e tratamento especial de zonas de montaña, de acordo co que dispón o número 23 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española.

11.ª Hixiene.

12.ª Turismo.

13.ª Obras públicas que non teñan a cualificación legal de interese xeral do Estado ou cuxa realización non afecte outra comunidade autónoma.

14.ª Estradas e camiños cuxo itinerario transcorra integramente dentro do territorio da Comunitat Valenciana.

15.ª Ferrocarrís, transportes terrestres, marítimos, fluviais e por cable: portos, aeroportos, heliportos e servizo meteorolóxico da Comunitat Valenciana, sen prexuízo do que dispoñen os números 20 e 21 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española. Centros de contratación e terminais de carga en materia de transporte.

16.ª Aproveitamentos hidráulicos, canais e rega, cando as augas discorran integramente dentro do territorio da Comunitat Valenciana, instalacións de produción, distribución e transporte de enerxía, sempre que este transporte non saia do seu territorio e o seu aproveitamento non afecte outra comunidade autónoma; augas minerais, termais e subterráneas. Todo isto sen prexuízo do que establece o número 25 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española.

17.ª Pesca en augas interiores, marisqueo, acuicultura, caza e pesca fluvial e lacustre. Confrarías de pescadores.

18.ª Artesanía.

19.ª Ordenación farmacéutica, sen prexuízo do que dispón o número 16 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española.

20.ª Establecemento e ordenación de centros de contratación de mercadorías e valores, de acordo coa lexislación mercantil.

21.ª Cooperativas, pósitos e mutualismo non integrado no sistema da Seguridade Social, respectando a lexislación mercantil.

22.ª Colexios profesionais e exercicio das profesións tituladas, sen prexuízo do que dispoñen os artigos 36 e 139 da Constitución española.

23.ª Fundacións e asociacións de carácter docente, cultural, artístico e benéfico asistencial, de

voluntariado social e semellantes, cuxo ámbito principal de actuación sexa a Comunitat Valenciana.

24.ª Servizos sociais.

25.ª Mocidade.

26.ª Promoción da muller.

27.ª Institucións públicas de protección e axuda de menores, mozos, emigrantes, terceira idade, persoas con discapacidade e outros grupos ou sectores necesitados de protección especial, incluída a creación de centros de protección, reinserción e rehabilitación.

28.ª Deportes e ocio.

29.ª Publicidade, sen prexuízo das normas ditas polo Estado para sectores e medios específicos.

30.ª Espectáculos.

31.ª Casinos, xogo e apostas, con exclusión das apostas mutuas deportivo benéficas.

32.ª Estatística de interese da Generalitat.

33.ª Cámaras da propiedade, cámaras de comercio, industria e navegación, cámaras agrarias, sen prexuízo do que dispón o número 10 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española.

34.ª Institucións de crédito cooperativo, público e territorial e caixas de aforro, de acordo co disposto na lexislación básica do Estado.

35.ª Comercio interior, defensa do consumidor e do usuario, sen prexuízo da política xeral de prezos, libre circulación de bens, a lexislación sobre a defensa da competencia e a lexislación do Estado.

36.ª Administración de xustiza, sen prexuízo do disposto na lexislación de desenvolvemento do artigo 149.1.5.^a da Constitución.

2. A Generalitat ten competencia exclusiva sobre aquelas materias que este estatuto atribúa expresamente como exclusivas e as que con este carácter e mediante lei orgánica sexan transferidas polo Estado.

3. A Generalitat ten tamén competencia exclusiva, sen prexuízo do disposto no artigo 149 da Constitución e, de ser o caso, das bases e ordenación da actividade económica xeral do Estado, sobre as seguintes materias:

1.ª Defensa contra fraudes e calidade e seguridade agroalimentaria.

2.ª Sociedades agrarias de transformación.

3.ª Agricultura, reforma e desenvolvemento agrario, e gandaría.

4.ª Sanidade agraria.

5.ª Funcións e servizos da Seguridade Social en materia de asistencia sanitaria do Instituto Social da Mariña.

6.ª Ensinanza náutico-deportiva e subacuático-deportiva.

7.ª Ensinanza profesional náutico-pesqueira.

8.ª Xestión das funcións do servizo público de emprego estatal no ámbito de traballo, ocupación e formación.

9.ª Educativa, de asistencia e servizos sociais, ocupación e formación profesional ocupacional dos traballadores do mar, encomendados ao Instituto Social da Mariña.

10.ª Mediadores de seguros.

11.ª Instalacións radioactivas de segunda e terceira categoría.

12.ª Patrimonio arquitectónico, control da calidade na edificación e vivenda.

13.ª Mergullo profesional.

14.ª Protección civil e seguridade pública.

15.ª Denominacións de orixe e outras menções de calidade, o cal comprende o réxime xurídico da súa creación e funcionamento, o recoñece-

mento das denominacións ou indicacións, así como a aprobación das súas normas fundamentais e todas as facultades administrativas de xestión e de control sobre a actuación das denominacións ou indicacións.

16.ª Réxime das novas tecnoloxías relacionadas coa sociedade da información e do coñecemento.

4. Tamén é competencia exclusiva da Generalitat o desenvolvemento e execución da lexislación da Unión Europea na Comunitat Valenciana, naquelas materias que sexan da súa competencia.»

Artigo 56.

Modifícase o artigo 50, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 50.

No marco da lexislación básica do Estado e, de ser o caso, nos termos que esta estableza, correspóndelle á Generalitat o desenvolvemento lexislativo e a execución das seguintes materias:

1. Réxime xurídico e sistema de responsabilidade da administración da Generalitat e dos entes públicos dependentes desta, así como o réxime estatutario dos seus funcionarios.

2. Expropiación forzosa, contratos e concesións administrativas, no ámbito de competencias da Generalitat.

3. Reserva ao sector público de recursos ou servizos esenciais, especialmente en caso de monopolio ou intervención de empresas cando o exixa o interese xeral.

4. Ordenación do crédito, banca e seguros.

5. Réxime mineiro e enerxético.

6. Protección do ambiente, sen prexuízo das facultades da Generalitat para establecer normas adicionais de protección.

7. Ordenación do sector pesqueiro, excepto as competencias previstas nesta materia no artigo 49 deste estatuto.

8. Correspóndelle á Generalitat o desenvolvemento lexislativo do sistema de consultas populares municipais no seu ámbito, de acordo con aquilo que dispoñan as leis a que fai referencia o punto 3 do artigo 92, e o número 18 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española. Correspóndelle ao Estado a autorización da súa convocatoria.»

Artigo 57.

Modifícase o artigo 51, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 51.

1. Correspóndelle á Generalitat a execución da lexislación do Estado nas seguintes materias:

1.ª Laboral, asumindo as facultades, competencias e servizos que neste ámbito e a nivel de execución ten o Estado con respecto ás relacións laborais, sen prexuízo da alta inspección deste, e o fomento activo da ocupación.

2.ª Propiedade intelectual e industrial.

3.ª Pesos, medidas e contraste de metais.

4.ª Feiras internacionais que teñan lugar na Comunitat Valenciana.

5.ª Museos, arquivos e bibliotecas de titularidade estatal, cuxa execución non quede reservada ao Estado.

6.ª Salvamento marítimo e verteduras industriais e contaminantes ás augas territoriais do Estado correspondentes ao litoral valenciano.

7.ª A autorización de endebedamento aos entes locais da Comunitat Valenciana de acordo co que determine a lexislación do Estado.

8.ª Réxime xurídico das asociacións cuxo ámbito principal de actuación sexa a Comunitat Valenciana.

9.ª As funcións que sobre a zona marítimo terrestre, costas e praias lle atribúe a lexislación do Estado.

10.ª Fondos europeo e estatal de garantía agraria na Comunitat Valenciana.

11.ª O resto das materias que sexan atribuídas neste estatuto de forma expresa como competencia de execución, e aquelas que con este carácter e mediante lei orgánica sexan transferidas polo Estado.

2. Correspóndelle á Generalitat a xestión dos portos e aeroportos con cualificación de interese xeral cando o Estado non reserve para si a súa xestión directa.

3. A Generalitat poderá colaborar coa Administración xeral do Estado na xestión do catastro, a través dos pertinentes convenios.»

Artigo 58.

Modifícase o artigo 52, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 52.

1. De acordo coas bases e a ordenación da actividade económica xeral correspóndelle á Generalitat, nos termos que dispoñen os artigos 38, 131 e os números 11 e 13 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española, a competencia exclusiva das seguintes materias:

1.ª Planificación da actividade económica da Comunitat Valenciana.

2.ª Industria, sen prexuízo do que determinan as normas do Estado por razóns de seguridade, sanitarias ou de interese xeral e as normas relacionadas coas industrias suxeitas á lexislación de minas, hidrocarburos e enerxía nuclear.

3.ª O desenvolvemento e execución no seu territorio dos plans establecidos polo Estado para a reestruturación de sectores industriais e económicos.

4.ª Sector público económico da Generalitat, cando non estea previsto por outras normas do Estatuto.

2. A Generalitat, no exercicio das súas competencias, e sen prexuízo da coordinación xeral que lle corresponde ao Estado, fomentará o sistema valenciano de ciencia, tecnoloxía e empresa promovendo a articulación e cooperación entre as universidades, organismos públicos de investigación, rede de institutos tecnolóxicos da Comunitat Valenciana e outros axentes públicos e privados, coa finalidade estatutaria de I+D+I e co fin de fomentar o desenvolvemento tecnolóxico e a innovación, con apoio do progreso e a competitividade empresarial da Comunitat Valenciana. Regularase mediante lei de Les Corts.

3. A Generalitat participará así mesmo na xestión do sector público económico estatal, nos casos e actividades en que proceda.»

Artigo 59.

Modifícase o artigo 53, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 53.

1. É de competencia exclusiva da Generalitat a regulación e a administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, sen prexuízo do que dispoñen o artigo 27 da Constitución española e as leis orgánicas que, de acordo co punto 1 do artigo 81 daquela, o desenvolven, das facultades que lle atribúe ao Estado o número 30 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española, e da alta inspección necesaria para o seu cumprimento e garantía.

2. A Generalitat, no exercicio das súas competencias, garantirá o dereito de todos os cidadáns a unha formación profesional adecuada, á formación permanente e aos medios apropiados de orientación profesional que lle permitan unha elección fundada de carreira, ocupación ou profesión.»

Artigo 60.

Modifícase o artigo 54, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 54.

1. É de competencia exclusiva da Generalitat a organización, administración e xestión de todas as institucións sanitarias públicas dentro do territorio da Comunitat Valenciana.

2. En materia de Seguridade Social, corresponderalle á Generalitat:

a) O desenvolvemento legislativo e a execución da lexislación básica do Estado, con excepción das normas que configuran o réxime económico desta.

b) A xestión do réxime económico da Seguridade Social.

3. Correspóndelle á Generalitat a execución da lexislación do Estado sobre produtos farmacéuticos.

4. A Generalitat poderá organizar e administrar para aquelas finalidades, e dentro do seu territorio, todos os servizos relacionados coas materias antes mencionadas, e exercerá a tutela das institucións, entidades e funcións en materia de sanidade e seguridade social, e o Estado reservará para si a alta inspección para o cumprimento das funcións e competencias contidas neste artigo.

5. A Generalitat, no exercicio das competencias en materia de sanidade e seguridade social, garantirá a participación democrática de todos os interesados, así como dos sindicatos de traballadores e asociacións empresariais nos termos que a lei estableza.

6. A Generalitat garantirá os dereitos dos cidadáns a coñecer os tratamentos médicos a que serán sometidos, as súas posibles consecuencias e riscos, e a dar a súa aprobación a aqueles de maneira previa á súa aplicación.

7. A Generalitat velará para que a investigación por medio de persoas se axuste ás previsións acor-

dadas na Convención Europea sobre os Dereitos do Home e a Biomedicina.»

Artigo 61.

Modifícase o artigo 55, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 55.

1. A Generalitat, mediante unha lei de Les Corts, creará un corpo único da Policía Autónoma da Comunitat Valenciana no marco deste estatuto e da lei orgánica que determina o artigo 149.1.29.^a da Constitución española.

2. A Policía Autónoma da Comunitat Valenciana exercerá as seguintes funcións:

a) A protección das persoas e bens e o mantemento da seguridade pública.

b) A vixilancia e protección dos edificios e instalacións da Generalitat.

c) O resto de funcións que determina a lei orgánica a que fai referencia o punto 1 deste artigo.

3. É competencia da Generalitat, no marco da lei orgánica a que se refire o artigo 149.1.29.^a da Constitución, o mando supremo da Policía Autónoma e a coordinación da actuación das policía locais da Comunitat Valenciana, sen prexuízo da súa dependencia das autoridades municipais.

4. A Policía Xudicial organizarase ao servizo, e baixo a vixilancia, da Administración de Xustiza de acordo co que regulan as leis procesuais.

5. De acordo coa lexislación estatal, crearase a Xunta de Seguridade que, baixo a presidencia do president da Generalitat e con representación paritaria do Estado e da Generalitat, coordinará as actuacións da Policía Autónoma e dos corpos e forzas de seguridade do Estado.»

Artigo 62.

Modifícase o artigo 56, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 56.

1. Correspóndelle á Generalitat, no marco das normas básicas do Estado, o desenvolvemento legislativo e a execución do réxime de radiodifusión e televisión e do resto de medios de comunicación na Comunitat Valenciana.

2. Nos termos establecidos no punto anterior deste artigo, a Generalitat poderá regular, crear e manter televisión, radio e demais medios de comunicación social, de carácter público, para o cumprimento dos seus fins.

3. Por lei de Les Corts, aprobada por maioría de tres quintas partes, crearase o Consell do Audiovisual da Comunitat Valenciana, que velará polo respecto dos dereitos, liberdades e valores constitucionais e estatutarios no ámbito da comunicación e os medios audiovisuais na Comunitat Valenciana.

En canto á súa composición, nomeamento, funcións e estatuto dos seus membros, igualmente haberase que axustar ao que dispoña a lei.»

Artigo 63.

Modifícase o artigo 57, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 57. *O Real Mosteiro de Santa María de la Valldigna.*

O Real Mosteiro de Santa María de la Valldigna é templo espiritual, histórico e cultural do antigo Reino de Valencia, e é, igualmente, símbolo da grandeza do pobo valenciano recoñecido como nacionalidade histórica.

A Generalitat recuperará, restaurará e conservará o mosteiro, e protexerá o seu contorno paisaxístico. Unha lei de Les Corts determinará o destino e utilización do Real Mosteiro de Santa María de la Valldigna como punto de encontro de todos os valencianos, e como centro de investigación e estudo para recuperar a historia da Comunitat Valenciana.»

Artigo 64.

Modifícase o artigo 58, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 58.

1. Os notarios e rexistradores da propiedade e mercantís na Comunitat Valenciana serán nomeados polo Consell, de acordo coas leis do Estado.

2. Para a provisión de notarías, os candidatos serán admitidos en igualdade de dereitos, tanto se exercen no territorio da Comunitat Valenciana como se o fan no resto de España. En ningún caso se poderá establecer a excepción de natureza ou de residencia. Os notarios deberán garantir o uso do valenciano no exercicio da súa función no ámbito da Comunitat Valenciana de conformidade coas normas deste estatuto. Igualmente, garantirán a aplicación do dereito civil foral valenciano que deberán coñecer.

3. O Consell participará tamén na fixación de demarcacións correspondentes aos rexistros da propiedade e mercantís, demarcacións notariais e número de notarios, así como das oficinas liquidadoras con cargo aos rexistradores da propiedade, mercantís e de bes mobles, de acordo co que prevén as leis do Estado.»

Artigo 65.

Modifícanse o título V e o artigo 59, que quedarán redactados da seguinte forma:

«TÍTULO V

Relacións co Estado e outras comunidades autónomas

Artigo 59.

1. A Generalitat, a través do Consell, poderá subscribir convenios de colaboración para a xestión e prestación de servizos correspondentes a materias da súa exclusiva competencia, tanto co Estado como con outras comunidades autónomas. Tales acordos deberán ser aprobados por Les Corts Valencianas e comunicados ás Cortes Xerais, e entrarán en vigor aos trinta días da súa publicación.

2. Nos demais supostos, os acordos de cooperación con outras comunidades autónomas requirirán, ademais do que prevé o punto anterior, a autorización das Cortes Xerais.

3. As relacións da Comunitat Valenciana co Estado e as demais comunidades autónomas fundamentaranse nos principios de lealdade institucional

e solidariedade. O Estado velará por paliar os desequilibrios territoriais que prexudiquen a Comunitat Valenciana.

As administracións públicas da Comunitat Valenciana réxense nas súas actuacións e nas relacións coas institucións do Estado e as entidades locais polos principios de lealdade, coordinación, cooperación e colaboración.

4. A Generalitat manterá especial relación de cooperación coas comunidades autónomas veciñas que se inclúan no Arco Mediterráneo da Unión Europea.

5. A Generalitat colaborará co Goberno de España no referente a políticas de inmigración.»

Artigo 66.

Modifícase o artigo 60, que quedará redactado da seguinte forma:

«Artigo 60.

1. A Comunitat Valenciana poderá solicitar ás Cortes Xerais que as leis marco e as de bases que estas aproben en materia de competencia exclusiva do Estado lle atribúan expresamente á Generalitat as facultades legislativas no desenvolvemento destas leis, de acordo con aquilo que dispón o artigo 150.1 da Constitución española.

2. Tamén poderá solicitar ao Estado transferencias ou delegacións de competencia non incluídas neste estatuto, de acordo co artigo 150.2 da Constitución española.

3. Tamén poderá solicitar as transferencias ou delegacións de competencias non incluídas no artigo 149.1 da Constitución e non asumidas pola Generalitat mediante este estatuto.»

Artigo 67.

Modifícanse o título VI e o artigo 61, que quedarán redactados da seguinte forma:

«TÍTULO VI

Relacións coa Unión Europea

Artigo 61.

1. A Comunitat Valenciana terá unha delegación en Bruxelas como órgano administrativo de representación, defensa e promoción dos seus intereses multisectoriais ante as institucións e os órganos da Unión Europea.

2. Así mesmo, a Generalitat, a través do Organismo de Promoción da Comunitat Valenciana, abrirá unha rede de oficinas de promoción de negocios en todos aqueles países e lugares onde crea que se debe potenciar a presenza das empresas valencianas.

3. A Comunitat Valenciana, como rexión da Unión Europea, sen prexuízo da lexislación do Estado:

a) Participará nos mecanismos de control do principio de subsidiariedade previsto no dereito da Unión Europea.

b) Ten dereito a participar en todos os procesos que estableza o Estado para configurar a posición española no marco das institucións europeas, cando estean referidas a competencias propias da Comunitat Valenciana. Tamén a ser oída naquéloutros que,

incluso sen ser da súa competencia, lle afecten directa ou indirectamente.

c) Terá o president da Generalitat como representante da Comunitat Valenciana no Comité das Rexións.

d) Ten a competencia exclusiva para o desenvolvemento e execución das normas e disposicións europeas no ámbito das súas competencias.

e) Poderá participar, de forma especial, no marco da Asociación Euromediterránea.

4. A Generalitat, igualmente, poderá formar parte e participar en organizacións e institucións supranacionais de carácter rexional.

5. Una lei creará o Comité Valenciano para os Asuntos Europeos, órgano de carácter consultivo, encargado de asesorar e realizar estudos e propostas para mellorar a participación nas cuestións europeas e propoñer accións estratéxicas da Comunitat Valenciana.»

Artigo 68.

Engádense un novo título e un novo artigo, que quedarán redactados co seguinte texto:

«TÍTULO VII

Acción exterior

Artigo 62.

1. A Generalitat, a través do Consell, poderá participar na acción exterior do Estado cando esta incida no ámbito das súas competencias; tamén deberá ser oída naqueles casos en que, sen ser da súa competencia, lle poida afectar directa ou indirectamente. Neste sentido, de acordo co que determine a lexislación española e europea, poderá:

a) Instar o Goberno de España a que celebre tratados ou acordos, de carácter xeral ou específicos, con outros Estados.

b) Participar nas delegacións españolas naqueles casos en que se negocien tratados que incidan no seu ámbito competencial ou afecten materias do seu específico interese, na forma que determine a lexislación do Estado.

c) Participar nas representacións do Estado ante organizacións internacionais nos mesmos supostos indicados con anterioridade.

d) Ser informada polo Goberno do Estado da elaboración de tratados e convenios, sempre que afecten materias da súa competencia ou de específico interese da Comunitat Valenciana, así como ser oída, en determinadas ocasións, antes de manifestar o consentimento, excepto no previsto nos artigos 150.2 e 93 da Constitución española.

e) Executar, no seu propio ámbito territorial, os tratados e convenios internacionais, así como as resolucións e decisións das organizacións internacionais das cales España sexa parte, en todo aquilo que afecte as materias que a Comunitat Valenciana teña atribuídas neste estatuto de autonomía.

2. A Generalitat exercerá a súa acción exterior, na medida en que sexa máis conveniente ás súas competencias e sempre que non comprometa xuridicamente o Estado nas relacións internacionais, nin supoña unha inxerencia nos ámbitos materiais das competencias reservadas ao Estado, a través de actividades de relevo internacional das rexións.

3. Os poderes públicos valencianos velarán por fomentar a paz, a solidariedade, a tolerancia, o respecto aos dereitos humanos e a cooperación ao

desenvolvemento co fin último de erradicar a pobreza. Para lograr este obxectivo, establecerá programas e acordos cos axentes sociais da cooperación e as institucións públicas e privadas para garantir a efectividade e eficacia destas políticas na Comunitat Valenciana e no exterior.

4. A Generalitat, coa autorización previa de Les Corts, poderá establecer convenios de colaboración de xestión e prestación de servizos con outras rexións europeas.

5. A Generalitat, en materias propias da súa competencia, poderá establecer acordos non normativos de colaboración con outros Estados, sempre que non teñan o carácter de tratados internacionais, dándolles conta a Les Corts.»

Artigo 69.

Engádense un novo título e un novo artigo, que quedarán redactados co seguinte texto:

«TÍTULO VIII

Administración local

Artigo 63.

1. As entidades locais comprendidas no territorio da Comunitat Valenciana administran con autonomía os asuntos propios, de acordo coa Constitución española e este estatuto.

2. As administracións públicas locais da Comunitat Valenciana réxense nas súas relacións polos principios de coordinación, cooperación e colaboración.

3. A Generalitat e os entes locais poderán crear órganos de cooperación, con composición bilateral ou multilateral, de ámbito xeral ou sectorial, naquelas materias en que existan competencias compartidas, con fins de coordinación e cooperación segundo os casos.

4. A lexislación de Les Corts fomentará a creación de figuras asociativas entre as administracións públicas para mellorar a xestión dos intereses comúns e para garantir a eficacia na prestación de servizos.»

Artigo 70.

Engádense un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 64.

1. Os municipios estarán rexidos por concellos de carácter representativo, elixidos por sufraxio universal, igual, libre, directo e secreto, como estableza a lei.

No marco da lexislación básica do Estado, Les Corts aprobarán a Lei de réxime local da Comunitat Valenciana.

2. Les Corts impulsarán a autonomía local, podendo delegar a execución das funcións e competencias naqueles concellos e entes locais supramunicipais que, polos seus medios, poidan asumilas, asegurando a debida coordinación e eficacia na prestación dos servizos.

A distribución das responsabilidades administrativas entre as diversas administracións locais ten que ter en conta a súa capacidade de xestión e réxese polo principio de subsidiariedade, de acordo co que establece a Carta europea da autonomía local e polo principio de diferenciación, de acordo

coas características que presenta a realidade municipal.

Mediante lei de Les Corts procederáse á descentralización en favor dos concellos daquelas competencias que sexan susceptibles disto, atendendo á súa capacidade de xestión. Esta descentralización irá acompañada dos suficientes recursos económicos para que sexa efectiva.

3. Para potenciar a autonomía local sobre a base do principio de subsidiariedade, por lei de Les Corts, crearase o Fondo de Cooperación Municipal da Comunitat Valenciana cos mesmos criterios que o fondo estatal.

4. Crearase unha comisión mixta entre a Generalitat e a Federación Valenciana de Municipios e Provincias como órgano deliberante e consultivo para determinar as bases e os métodos que favorezan as bases de participación entre estas institucións.

Esta comisión mixta emitirá informe preceptivamente, na tramitación por Les Corts, sobre as iniciativas lexislativas que afecten de maneira específica as entidades locais e na tramitación de plans e normas regulamentarias de idéntico carácter.»

Artigo 71.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 65.

1. Unha lei de Les Corts, no marco da lexislación do Estado, que deberá ser aprobada por maioría de dous terzos, poderá determinar a división comarcal, despois de ser consultadas as entidades locais afectadas.

2. As comarcas son circunscricións administrativas da Generalitat e entidades locais determinadas pola agrupación de municipios para a prestación de servizos e xestión de asuntos comúns.

3. As áreas metropolitanas e as agrupacións de comarcas serán reguladas por lei de Les Corts, aprobada tamén pola maioría de dous terzos, despois de seren consultadas as entidades locais afectadas.»

Artigo 72.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 66.

1. As deputacións provinciais serán expresión, dentro da Comunitat Valenciana, da autonomía provincial, de acordo coa Constitución, a lexislación do Estado e este estatuto. Terán as funcións consignadas na lexislación do Estado e as delegadas pola Comunitat Valenciana.

2. A Generalitat, mediante unha lei de Les Corts, poderá transferir ou delegar nas deputacións provinciais a execución daquelas competencias que non sexan de interese xeral da Comunitat Valenciana.

3. A Generalitat coordinará as funcións propias das deputacións provinciais que sexan de interese xeral da Comunitat Valenciana. Para estes efectos, e no marco da lexislación do Estado, por lei de Les Corts, aprobada por maioría absoluta, estableceranse as fórmulas xerais de coordinación e a relación das funcións que deben ser coordinadas, fixándose, de ser o caso, as singularidades que, segundo a natureza da función, sexan indispensables para a súa máis adecuada coordinación. Para os efectos de

coordinar estas funcións, os orzamentos das deputacións, que estas elaboren e aproben, uniranse aos da Generalitat.

4. As deputacións provinciais actuarán como institucións da Generalitat e estarán sometidas á lexislación, regulamentación e inspección desta, mentres que se executan competencias delegadas por ela.

Se unha deputación provincial non cumprise as obrigas que este estatuto e outras leis de Les Corts lle imponen, o Consell, co requirimento previo ao presidente da deputación de que se trate, poderá adoptar as medidas necesarias para obrigar a aquela ao cumprimento forzoso de tales obrigas.

A deputación provincial poderá recorrer ante o Tribunal Superior de Xustiza da Comunitat Valenciana.

Les Corts, por maioría absoluta, poderán revogar a delegación da execución daquelas competencias en que a actuación das deputacións atente contra o interese xeral da Comunitat Valenciana.»

Artigo 73.

Engádesse un novo título e un novo artigo, que quedarán redactados no seguinte texto:

«TÍTULO IX

Economía e Facenda

Artigo 67.

1. O financiamento da Generalitat baséase nos principios de autonomía, suficiencia e solidariedade.

2. Para alcanzar a autonomía financeira, a Facenda da Generalitat contará, en relación cos instrumentos de financiamento que integran a Facenda autonómica, da máxima capacidade normativa, así como coas máximas atribucións respecto ás actividades que comprenden a aplicación dos tributos e a resolución das reclamacións que contra estas actividades se susciten, nos termos que determine a Constitución e a lei orgánica prevista no artigo 157.3 desta.

3. O sistema de ingresos da Comunitat Valenciana, regulado na lei orgánica que prevé o artigo 157.3 da Constitución, deberá garantir os recursos financeiros que, atendendo ás necesidades de gasto da Comunitat Valenciana, aseguren o financiamento suficiente para o exercicio das competencias propias na prestación do conxunto dos servizos públicos asumidos, preservando en todo caso a realización efectiva do principio de solidariedade en todo o territorio nacional garantido no artigo 138 da Constitución. Cando a Generalitat, a través destes recursos, non chegue a cubrir un nivel mínimo de servizos públicos equiparable ao resto do conxunto do Estado, estableceranse os mecanismos de nivelación pertinentes nos termos que prevé a lei orgánica a que se refire o artigo 157.3 da Constitución española, atendendo especialmente a criterios de poboación, entre outros.

4. No exercicio das súas competencias financeiras, a Generalitat velará polo equilibrio territorial dentro da Comunitat Valenciana e pola realización interna do principio de solidariedade.

5. A Generalitat gozará do mesmo tratamento fiscal que a lexislación establece para o Estado.

6. A Comunitat Valenciana disporá, para o correcto desenvolvemento e execución das súas competencias, de patrimonio e facenda propios.»

Artigo 74.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 68.

En caso de reforma ou modificación do sistema tributario español que implique unha supresión de tributos ou unha variación dos ingresos da Comunitat Valenciana, que dependen dos tributos estatais, a Comunitat Valenciana ten dereito a que o Estado adopte as medidas de compensación oportunas para que esta non vexa reducidas nin minguadas as posibilidades de desenvolvemento das súas competencias nin de crecemento futuro.»

Artigo 75.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 69.

1. A aplicación dos tributos propios da Generalitat encoméndaselle ao Servizo Tributario Valenciano, en réxime de descentralización funcional.

2. O exercicio das competencias normativas, de xestión, liquidación, recadación e inspección dos tributos cuxo rendemento estea cedido á Generalitat, así como a revisión de actos ditados en vía de xestión destes tributos, levarase a cabo nos termos fixados na lei orgánica prevista no artigo 157.3 da Constitución, sen prexuízo da colaboración que se poida establecer coa Administración do Estado de acordo co que estableza a Lei que fixe o alcance e condicións da cesión.

3. Se, de acordo co disposto na lei orgánica prevista no artigo 157.3 da Constitución española, se atribuísen á Generalitat algunhas funcións de aplicación sobre tributos cedidos, encomendaránselle ao Servizo Tributario valenciano.

Cando as funcións de aplicación non se atribuísen, de acordo co punto anterior, á Generalitat, fomentaranse as medidas para fortalecer a colaboración coa Administración Tributaria estatal na aplicación das mencionadas funcións.

4. Os órganos económico-administrativos propios coñecerán das reclamacións interpostas contra os actos ditados pola administración tributaria autonómica cando se trate de tributos propios.

O coñecemento das reclamacións interpostas contra os actos en materia tributaria, cando se trate de tributos cedidos, realizarase de conformidade coa Lei orgánica de financiamento das comunidades autónomas.

A Generalitat participará nos órganos económico-administrativos do Estado nos termos que estableza a lexislación do Estado. A Generalitat fomentará as medidas oportunas para a realización efectiva da citada participación.»

Artigo 76.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 70.

1. No caso de que a Generalitat, cando así o prevexa a lexislación sobre réxime local, estableza tributos sobre feitos precisamente suxeitos á imposición municipal polas entidades locais, a lei que estableza o tributo arbitrará as medidas de compensación ou coordinación a favor destas corporacións, de maneira que os ingresos destas non se vexan minguados nin reducidos nas súas posibilidades de crecemento futuro.

2. Os ingresos dos entes locais da Comunitat Valenciana, consistentes en participacións de ingresos estatais e en subvencións incondicionais, serán percibidos a través da Generalitat, que os distribuirá de acordo cos criterios legais que a lexislación do Estado estableza para as participacións mencionadas.

O financiamento dos entes locais garantirá a suficiencia de recursos de acordo cunha distribución de competencias baseada nos principios de descentralización, subsidiariedade e simplificación administrativa.

Os concellos, na elaboración dos seus orzamentos, establecerán as medidas necesarias para lles dar participación aos cidadáns e cidadás.

3. Os entes locais da Comunitat Valenciana teñen dereito a que o Estado, ou a Generalitat, de ser o caso, cando supriman ou modifiquen calquera tributo de percepción municipal que mingüe os ingresos dos concellos, arbitren as medidas de compensación que impidan que as súas posibilidades se vexan diminuídas ou reducidas as súas posibilidades de crecemento futuro.»

Artigo 77.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 71.

1. O patrimonio da Generalitat está integrado por:

a) Os bens e dereitos de que sexa titular cando se aprobe este estatuto.

b) Os bens e dereitos afectos aos servizos transferidos polo Estado.

c) Os bens procedentes, segundo a lexislación foral civil valenciana, de herdanzas intestadas, cando o causante tivese conforme a lexislación do Estado a veciñanza civil valenciana, así como outros de calquera tipo.

d) Outras doazóns e herdanzas, calquera que sexa a orixe do doador ou testador.

e) Os bens e dereitos adquiridos pola Generalitat por medio de calquera título xurídico válido.

2. O patrimonio da Comunitat Valenciana, a súa administración, defensa e conservación serán regulados por lei de Les Corts.»

Artigo 78.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 72.

A Facenda da Comunitat Valenciana está constituída por:

a) Os ingresos procedentes do seu patrimonio e demais dereitos privados, legados, doazóns e subvencións.

b) Os impostos propios, taxas e contribucións especiais de acordo co que estableza a lei prevista no artigo 157.3 da Constitución española.

c) Os rendementos dos impostos cedidos polo Estado.

d) As recargas sobre os impostos estatais.

e) Unha porcentaxe de participación na recadación total do Estado.

f) As asignacións e subvencións con cargo aos orzamentos xerais do Estado.

g) A emisión de débeda e o recurso ao crédito.

h) Os ingresos procedentes do Fondo de Compensación Interterritorial.

i) O produto das multas e sancións no ámbito da súa competencia.

j) Os ingresos procedentes de fondos da Unión Europea.

k) Calquera outro tipo de ingresos que se poidan obter en virtude das leis.»

Artigo 79.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 73.

1. Está cedido á Generalitat, nos termos previstos no número tres deste artigo, o rendemento dos tributos seguintes, nas porcentaxes que determine a lexislación do Estado:

a) Imposto sobre a renda das persoas físicas, con capacidade normativa e participación nos ingresos por revisión da declaración da renda.

b) Imposto sobre patrimonio.

c) Imposto sobre sucesións e doazóns.

d) Imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados.

e) Os tributos sobre o xogo.

f) Imposto sobre o valor engadido.

g) Imposto especial sobre cervexa.

h) Imposto especial sobre viño e bebidas fermentadas.

i) Imposto especial sobre produtos intermedios.

j) Imposto especial sobre o alcohol e bebidas derivadas.

k) Imposto especial sobre hidrocarburos.

l) Imposto especial sobre elaborados de tabaco.

ll) Imposto especial sobre electricidade.

m) Imposto especial sobre determinados medios de transporte.

n) Imposto sobre vendas retalistas de determinados hidrocarburos.

o) Aqueloutros que poidan ser susceptibles de cesión.

A eventual supresión ou modificación dalgún destes tributos implicará a extinción ou modificación da cesión, sen prexuízo das compensacións que estableza o Estado de acordo co Consell.

2. O contido deste artigo poderase modificar mediante acordo do Goberno de España co Consell da Generalitat, que será tramitado polo Goberno como proxecto de lei. Para estes efectos, a modificación deste artigo non se considerará reforma do Estatuto.

3. O alcance e condicións da cesión establecerá a comisión mixta mencionada na disposición

transitoria segunda, que, en todo caso, o referirá a rendementos da Comunitat Valenciana.»

Artigo 80.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 74.

A participación nos impostos do Estado, mencionada na letra e) do artigo 72 deste estatuto, fixarase de acordo co Parlamento e o Goberno do Estado, con suxeición ás normas da lei orgánica que desenvolve o artigo 157 da Constitución española, revísándose a porcentaxe de participación nos supostos regulados por lei.»

Artigo 81.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 75.

A xestión, recadación, liquidación e inspección dos tributos propios, os cedidos e as formas de colaboración nestas materias, en relación cos impostos do Estado, adecuaranse á lei orgánica establecida no artigo 157.3 da Constitución española.»

Artigo 82.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 76.

1. Correspóndelle ao Consell a elaboración do orzamento da Generalitat, que debe ser sometido a Les Corts para a súa aprobación. Toda proposición ou emenda que supoña un aumento dos créditos ou diminución dos ingresos orzamentarios requirirá a conformidade do Consell para a súa tramitación.

2. O orzamento da Generalitat será único e elaborarse con criterios homoxéneos cos do Estado. O orzamento ten carácter anual.

3. O orzamento incluírá necesariamente a totalidade dos ingresos e gastos dos organismos e, de ser o caso, os beneficios fiscais que afecten os tributos propios establecidos por Les Corts.

4. O orzamento debe ser presentado a Les Corts polo menos con dous meses de antelación ao comezo do correspondente exercicio. Se aquel non estivese aprobado o primeiro día do exercicio, entenderase prorrogado o do exercicio anterior ata a aprobación.

5. Ao orzamento da Generalitat xuntaránselle os anexos dos orzamentos das empresas públicas da Generalitat.»

Artigo 83.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 77.

1. A Generalitat, mediante acordo de Les Corts, poderá emitir débeda pública para financiar gastos de investimento.

2. O volume e as características das emisións estableceranse de acordo co ordenamento xeral da política crediticia e en coordinación co Estado.

3. Os títulos emitidos terán a consideración de fondos públicos para todos os efectos.

4. Se o Estado emite débeda que afecte un servizo traspasado á Generalitat, esta terá dereito a unha participación en función do servizo que preste.»

Artigo 84.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 78.

A Generalitat queda facultada para constituír institucións de crédito especializado e outras institucións necesarias para a súa política económica, nos termos establecidos na lexislación do Estado.»

Artigo 85.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 79.

1. A Generalitat, no exercicio das súas competencias que lle veñen atribuídas por este estatuto, poderá constituír entidades e organismos para o fomento do pleno emprego e o desenvolvemento económico e social, e fomentará a cooperación entre os axentes públicos e privados que constitúen o sistema valenciano de I+D+i.

2. A Generalitat está facultada para constituír, mediante lei de Les Corts, un sector público propio que se coordinará co estatal.

As empresas públicas da Generalitat teranse que crear mediante unha lei de Les Corts.

3. Nos termos e número que estableza a lexislación do Estado, a Generalitat proporá as persoas que deben formar parte dos órganos de administración daquelas empresas públicas de titularidade estatal implantadas na Comunitat Valenciana.»

Artigo 86.

Engádesse un novo artigo, co seguinte texto:

«Artigo 80.

1. A Generalitat, no ámbito das súas competencias, garantirá a todas as persoas o dereito a un traballo digno, ben remunerado, estable e en condicións de igualdade e seguridade, que permita a conciliación da vida laboral e familiar e o desenvolvemento humano e profesional dos traballadores.

2. Así mesmo, garantirá o dereito aos traballadores a ter unha xornada laboral que limite a duración máxima do tempo de traballo e en condicións que permitan períodos de descanso diario e semanal. Tamén ás vacacións anuais retribuídas.

3. Para facer posible a compatibilidade entre a vida profesional e familiar, a toda persoa traballadora, a Generalitat, no ámbito das súas competencias, garantirá o dereito:

a) A ser protexida pola lei fronte ao despedimento motivado pola maternidade.

b) A un permiso retribuído por causa de maternidade na forma que determine a lei.

c) A un permiso parental con motivo do nacemento dun fillo. Tamén por motivo de adopción se terá dereito a un permiso parental proporcionado.

4. A Generalitat promoverá formas de participación dos traballadores na propiedade dos medios de produción e fomentará a participación nas empresas e a creación de sociedades cooperativas e outras figuras xurídicas de economía social.

5. Recoñécese o dereito dos cidadáns e cidadás valencianos ao acceso aos servizos públicos de emprego e formación profesional.»

Artigo 87.

Engádesse un novo título e un novo artigo, co seguinte texto:

«TÍTULO X Reforma do Estatuto

Artigo 81.

1. A iniciativa da reforma do Estatuto correspóndelle ao Consell, a unha terceira parte dos membros de Les Corts, a dous grupos parlamentarios ou ás Cortes Xerais. A reforma do Estatuto deberá ser aprobada por Les Corts, mediante acordo adoptado por dúas terceiras partes dos seus membros, salvo que só tivese por obxecto a ampliación do ámbito competencial; neste caso será suficiente a maioría simple de Les Corts.

2. Se a reforma do Estatuto non fose aprobada polas maiorías previstas para cada caso no punto 1 deste artigo ou os requisitos exixidos para a súa aprobación, non se poderá iniciar novo procedemento de reforma sobre o mesmo punto durante a mesma lexislatura de Les Corts.

3. Aprobada a reforma por Les Corts, o texto será presentado por medio de proposición de lei de Les Corts, no Congreso. Admitida a trámite pola Mesa e tomada en consideración a proposición polo Pleno, remitirase á Comisión Constitucional do Congreso, no seo da cal se nomeará unha comisión para o efecto que revise cunha delegación de Les Corts o texto desta, de acordo co disposto nas normas regulamentarias do Congreso.

4. Se as Cortes Xerais non aproban, ou modifican, a reforma proposta, devolverase a Les Corts para nova deliberación, xuntando mensaxe motivada sobre o punto ou puntos que ocasionasen a súa devolución ou modificación e proponendo solucións alternativas.

5. A aprobación da reforma polas Cortes Xerais, mediante lei orgánica, incluírá a autorización do Estado para que a Generalitat convoque un referendo de ratificación dos electores nun prazo de seis meses desde a votación final nas Cortes Xerais. O referendo poderá non convocarse naqueles casos en que a reforma só implique ampliación de competencias.»

Artigo 88.

Modifícanse as disposicións adicionais, que quedarán redactadas co seguinte texto:

«Disposición adicional primeira.

O exercicio das competencias financeiras axustarase ao que dispón a Lei orgánica de financiamento das comunidades autónomas.

Disposición adicional segunda.

1. Calquera modificación da lexislación do Estado que, con carácter xeral e no ámbito nacional, implique unha ampliación das competencias das comunidades autónomas será de aplicación á Comunitat Valenciana, considerándose ampliadas nesas mesmos termos as súas competencias.

2. A Comunitat Valenciana velará por que o nivel de autogoberno establecido neste estatuto sexa actualizado en termos de igualdade coas demais comunidades autónomas.

3. Para este efecto, calquera ampliación das competencias das comunidades autónomas que non estean asumidas neste estatuto ou non lle fosen atribuídas, transferidas ou delegadas á Comunitat Valenciana con anterioridade obrigará, de ser o caso, as institucións de autogoberno lexitimadas a promover as correspondentes iniciativas para esta actualización.

Disposición adicional terceira.

1.ª Por medio da correspondente norma do Estado crearase e regularase a composición e funcións do Padroado do Arquivo da Coroa de Aragón, patrimonio histórico do pobo valenciano, compartido con outros pobos de España, en que terá participación preeminente a Comunitat Valenciana e outras comunidades autónomas.

2.ª O Consell da Generalitat, logo do informe do Consell Valencià de Cultura, emitirá informe sobre o anteproxecto de norma a que se refire o punto anterior, que atenderá a unidade histórica do Arquivo da Coroa de Aragón.»

Artigo 89.

Engádesse unha nova disposición adicional, co seguinte texto:

«Cuarta.

As institucións e administracións da Generalitat evitarán utilizar nas súas expresións públicas unha linguaxe que supoña menoscabo ou minusvaloración para calquera grupo ou persoa por razón do seu sexo ou calquera outra condición social cuxo tratamento diferenciado estea vetado polo noso ordenamento constitucional.»

Artigo 90.

Modifícanse as disposicións transitorias, que quedarán redactadas da seguinte forma:

«Disposición transitoria primeira.

1. Coa finalidade de transferir á Generalitat as funcións e atribucións que lle correspondan de acordo con este estatuto, crearase unha comisión mixta de transferencias paritaria, integrada por representantes do Estado e da Generalitat. Esta comisión mixta establecerá as súas normas de funcionamento. Os representantes da Generalitat na comisión mixta darán conta periodicamente da súa xestión ante Les Corts.

2. Os acordos da comisión mixta adoptarán a forma de proposta ao Goberno, que os aprobará por medio de decreto, figurando aqueles como anexos a este, e serán publicados simultaneamente no Boletín Oficial del Estado e no Diario Oficial de la Generalitat, adquirindo vixencia a partir desta publicación.

3. Para preparar os traspasos e para verificalos por bloques orgánicos de natureza homoxénea, a comisión mixta de transferencias estará asistida por comisións sectoriais de ámbito nacional, agrupadas por materias, cuxo cometido fundamental será determinar coa representación da Administración do Estado os traspasos de medios persoais, financeiros e materiais que deba recibir a Comunitat Valenciana.

As comisións sectoriais trasladarán as súas propostas de acordo coa comisión mixta, que as deberá ratificar.

4. Será título suficiente para a inscrición no Rexistro da Propiedade, do traspaso de bens e mobles do Estado á Comunitat Valenciana, a certificación por parte da Comisión Mixta dos acordos gobernamentais debidamente promulgados. Esta certificación deberá conter os requisitos exixidos pola Lei hipotecaria.

O cambio de titularidade nos contratos de arrendamento de locais para oficinas públicas dos servizos que se transfiran non dará dereito ao arrendador a extinguir ou renovar o contrato.

5. Os funcionarios adscritos a servizos de titularidade estatal ou a outras institucións públicas que resulten afectadas polos traspasos na Comunitat Valenciana pasarán a depender desta, sendo respectados todos os dereitos de calquera orde e natureza que lles correspondan no momento do traspaso, incluso o de participar nos concursos de traslado que convoque o Estado en igualdade de condicións co resto de membros do seu corpo, podendo exercer desta maneira o seu dereito permanente de opción.

Disposición transitoria segunda.

1. Ata que se completase o traspaso dos servizos correspondentes ás competencias fixadas á Comunitat Valenciana neste estatuto, o Estado garantirá o financiamento dos servizos transferidos a esta cunha cantidade igual ao custo do servizo no momento da transferencia.

2. Para garantir o financiamento dos servizos antes referidos, a Comisión Mixta prevista na disposición transitoria anterior adoptará un método encamiñado a fixar a porcentaxe de participación prevista no artigo 72. O método que se siga terá en conta tanto os custos directos como os custos indirectos dos servizos, así como os gastos de investimento, que correspondan.

3. Ao fixar as transferencias para investimento terase en conta, na forma progresiva que se acorde, a conveniencia de equiparar os niveis de servizos en todo o territorio do Estado, establecéndose, de ser o caso, as transferencias necesarias para o funcionamento dos servizos.

O financiamento a que se refire este punto terá en conta as achegas que se realicen á Generalitat, partindo do Fondo de Compensación a que se refire o artigo 158 da Constitución, así como a acción investidora do Estado na Comunitat Valenciana que non sexa aplicación do devandito fondo.

4. A Comisión Mixta a que se refire o punto 2 desta disposición fixará a mencionada porcentaxe, en que se considerará o custo efectivo global dos servizos transferidos polo Estado á Comunitat Valenciana, minorado polo total da recadación obtida por esta polos tributos cedidos en relación coa suma dos ingresos obtidos polo Estado nos capítulos I e II do último orzamento anterior á transferencia dos servizos.»

Artigo 91.

Quedan suprimidas as seguintes disposicións transitorias:

- Disposición transitoria terceira.
- Disposición transitoria sexta.
- Disposición transitoria sétima.
- Disposición transitoria oitava.
- Disposición transitoria novena.

Artigo 92.

Engádense as seguintes disposicións transitorias, coas seguintes redaccións:

«Terceira.

A competencia exclusiva sobre o dereito civil foral valenciano exerceraa a Generalitat, nos termos establecidos por este estatuto, a partir da normativa foral do histórico Reino de Valencia, que se recupera e actualiza, ao abeiro da Constitución española.

Cuarta.

A potestade de disolución de Les Corts que este estatuto lle outorga ao president da Generalitat terá efectos a partir das eleccións de 2007.

Quinta.

O requisito dun referendo confirmatorio e demais trámites regulados no artigo 81 serán exixibles para as reformas deste estatuto que se puidesen producir no futuro.»

Artigo 93.

Engádense a seguinte disposición derogatoria:

«Disposición derogatoria.

Queda derogada a Lei orgánica 5/1982, do 1 de xullo, de Estatuto de autonomía da Comunitat Valenciana, así como a Lei orgánica 4/1991, do 13 de marzo, e a Lei orgánica 5/1994, do 24 de marzo.»

Disposición derradeira.

Este estatuto entrará en vigor o mesmo día da súa publicación no Boletín Oficial del Estado».

Por tanto, mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei orgánica.

Madrid, 10 de abril de 2006.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

6473 *LEI 5/2006, do 10 de abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado.* («BOE» 86, do 11-4-2006.)

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei:

PREÁMBULO

O obxectivo da lei é establecer as obrigas que incumben aos membros do Goberno e aos altos cargos da Administración xeral do Estado para previr situacións que poidan orixinar conflitos de intereses.

Non se trata, pois, dunha mera reprodución das normas de incompatibilidades tal e como se concibiron ata agora, senón de constituír un novo réxime xurídico regulador da actuación dos altos cargos en que, perfeccionando o anterior de incompatibilidades, se introducen novas exixencias e cautelas que garantan que non se van producir situacións que poñan en risco a obxectividade, imparcialidade e independencia do alto cargo, sen prexuízo da xerarquía administrativa.

No título I establécense os requisitos a que se deben someter os titulares de determinados órganos con carácter previo ao seu nomeamento. Esta regulación supón un considerable avance en canto ao control democrático na designación destes cargos, xa que se prevé a súa comparecencia ante o Congreso dos Deputados, órgano máximo de representación popular.

No título II, e cumprindo o acordado polo Pleno do Congreso dos Deputados, na súa sesión do 23 de abril de 2002, establécese un novo réxime de prevención de situacións de conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado en que, a partir da vixente Lei 12/1995, do 11 de maio, se introducen as modificacións necesarias para suplir as deficiencias, e incluso lagoas legais, que co paso do tempo se viñeron detectando, e se reforza a imaxe que os altos cargos, en canto servidores públicos, deben ofrecer ante os cidadáns.

Conságrase o principio de dedicación exclusiva do alto cargo ao seu posto público, restrinxindo todas aquelas actividades que poidan perturbar ou incidir no desempeño das súas funcións públicas. En tal sentido, hai que resaltar que se elimina para os altos cargos a percepción de calquera retribución ou asistencia pola súa participación nos órganos reitores ou consellos de administración das empresas con capital público. Esta medida supón unha mellora na transparencia do sistema retributivo dos altos cargos.

Así mesmo, a lei reforza o control sobre os intereses patrimoniais que poida ter o alto cargo, o seu cónxuxe ou persoa que conviva con el en análoga relación de afectividade, así como de determinados membros da súa unidade familiar, estendendo a prohibición de ter unha participación destes superior ao 10 por cento en empresas non só ás que teñan concertos ou contratos de calquera natureza co sector público, senón tamén ás empresas que sexan subcontratistas destas ou que perciban subvencións.

Outro aspecto en que a lei quixo introducir un control adicional é o do desempeño por actividades privadas dos altos cargos, cando estes cesan neles, de forma que na lei se establecen novas garantías para que durante o exercicio do cargo público non se vexa afectada a súa imparcialidade e independencia, sen prexuízo da xerarquía administrativa. É especialmente relevante o feito de que ás empresas privadas que contraten algunha das persoas que tivesen a condición de altos cargos, incumprindo as limitacións que a lei establece para tal efecto, prohibiráselles contratar coas administracións públicas durante o tempo en que se manteña a limitación para o alto cargo.

Finalmente, e para incidir na importancia do seguimento dos preceptos desta lei introducíronse dúas innovacións: a creación da Oficina de Conflitos de Intereses, órgano similar ao existente noutros países da nosa contorna cultural, que actuará con plena autonomía funcional no desempeño das funcións que lle encomenda esta lei, e o reforzamento do réxime sancionador, de forma que o